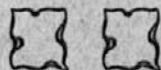
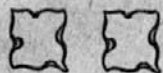

SOKOLSKI GLASNIK

ZAGREB 1920. G.
ЗАГРЕБ 1920. Г

GODINA II.
ГОДИНА II.

Sadržaj 5. broja : Садржај 5. броја :

Strana — Страна

1. Izveštaj sa sednice predsedništva Jugoslavenskog Sokolskog Saveza 193
2. Pismeno obrazloženje Jugoslavenskog Sokolskog Saveza, upućeno Češkoj Obec Sokolskoj u Pragu 195
3. Vsem bratskim društvom 197
4. Tehnički deo : Praške vježbe muškog podmlatka za VII. svesokolski slet u Pragu 200
5. Белешке 204
6. Maribor 230
7. Poziv na pretplatu 231
8. Из управе 233

REDAKCIJA: DR. L. POPOVIĆ, ŠENOINA ULICA 17/II

РЕДАКЦИЈА: ДР. Л. ПОПОВИЋ, ШЕНОИНА УЛИЦА 17/II

ADMINISTRASIJA: T. JANJANIN, ŠENOINA ULICA 17/II.

АДМИНИСТРАЦИЈА: Т ЈАЊАНИН, ШЕНОИНА УЛ. 17/II.

Telefon 2—87

Telefon interurban 2—87

Телефон 2—87

Телефон интерурбан 2—87

List izlazi svaki mesec, stoji godišnje 36.— K, pojedini broj K 4 —

двоброј 8.— K. — List izlazi svaki mesec, stoji godišnje 36.— K, poje-

dini broj K 4.— bvobroj K 8.—

Привредникова Штампарија у Загребу.

Izveštaj sa sednice predsedništva Jugoslavenskog Sokolskog Saveza, održane dne I. maja o. g. u Ljubljani

Do ove sednice došlo je tako, da su članovi predsedništva Jugoslav. Sokol. Saveza, dr. Srgjan Budisavljević i dr. L. Popović, krajem meseca marta zatražili pismeno od dr. Oražena, predsednika, da što pre sazove jednu vanrednu sednicu predsedništva. Kao razlog tome naveli su ovo: nakon rešenja Jugoslav. Sok. Saveza, od 15. marta o. g. u Ljubljani, da Jugoslavensko Sokolstvo ne može i neće sudelovati na VII. Češkom Svesokolskom Sletu, dne 28. VI. o. g. u Pragu, opazilo se u redovima sokolskim veliko nezadovoljstvo, nastalo je uzrujanje, i sa mnogo mesta stizali su upiti i urgencije, predlozi i žalbe, — sve usljed gornjeg rešenja, — čak se sa nekoliko strana izjavilo, da se ovo rešenje Jugoslav. Sokol. Saveza neće hteti poštovati, i naši će sokoli na svoju ruku da krenu u Prag na Slet, — a osim soka počela je da se zanima i naša javnost, skoro su sve novine stale o tome da pišu, i najposle je čak i br. L. Kalina, poslanik Češko-Slovačke Republike u Beogradu, i naš odličan i veliki prijatelj, te soko bez mahne, ustao javno u novinama savetujući i predlažući, da mi na Slet ipak podjemo, pa makar nas nekoliko stotina. Dr. Oražen sazvaio je na to vanrednu sednicu za dne 24. IV. o. g. u Ljubljani, i kad je radi željezničkog štrajka bilo nemoguće da se u Ljubljani dodje, odložena je sednica za 1. maj.

Prisutni su bili: dr. Oražen, dr. Fuks, Vidmar, Gangl, dr. Car, dr. Budisavljević, Sušnić, dr. Popović, Kajzelj i dr. Pivko.

Tajnik dr. Fuks pročitao je zapisnik prošle sednice, koji se prima bez primedbe.

Na to tajnik podnosi svoj izveštaj iz koga vadimo najvažnije: u pogledu fuzijoniranja starih plemenskih društava imade nekoliko mesta, gde je nastao spor, koji već prilično dugo traje, tako da se radi konačnog sredjenja morao umešati sam Savez u to i uputiti pismena odredjenja, no i nakon toga izgleda da se od spora nije dalje pošlo, jer na sva pitanja i požurnice Saveza

nema još nikako i nikakva odgovora, a ta su mesta: N. Građiška, Banjaluka, Osek, Petrinja i Ofočac, — od novih sokolskih župa, prema nacrtu i predlozima Jugoslav. Sokol. Sabora te predsedništva Jugoslav. Sokol. Saveza, osnovane su i prijavile su Savezu svoje osnivanje ove župe: 1. Sokolska Župa Mostar, 2. S. Ž. Split, 3. S. Ž. Tuzla, 4. S. Ž. Banjaluka, 5. S. Ž. Sarajevo, 6. S. Ž. Novisad, 7. S. Ž. Bečkerek, 8. S. Ž. Osijek. 9. S. Ž. Zagreb, 10. S. Ž. Varaždin, — za izdavanje župnih sokolskih listova zatražile su dozvolu ove župe: 1. S. Ž. Tuzla, 2. S. Ž. Bečkerek, 3. S. Ž. Zagreb (u početku kao list Sokol. Društva u Zagrebu), 4. S. Ž. Ljubljana I., rešeno je da se sva četiri lista dozvole s time, da ime lista bude Sokolski Vesnik te i te Župe, i da se savezne dozvole, prema statutu o sokolskoj štampi, otisne na prvoj strani prvoga broja, — župne sletove prijavile su: 1. S. Ž. Novisad, da se Slet održi u Somboru dne 28. VI. o. g. na Vidovdan, i da na tome sletu sudeluje i S. Ž. Banatska 2. S. Ž. Ljubljana i S. Ž. Ljubljana I., da se sletovi održe u Ljubljani, jedan za drugim, u razmaku od osam dana, te je slet u Somboru uzet na znanje, Ljubljanskim Župama biće predloženo da održe u jednom danu zajednički slet, a ako to ne bude moguće, da jedna župa samo održi slet u Ljubljani, a druga u okolici Ljubljane, — u pogledu fuzioniranja društava predlaže tajnik, da se u nove sokolske župe mogu primiti samo ona sokolska društva, koja su ispunila obaveze zakona Jugoslav. Sokolstva, primljenog na Vidovdanskome Saboru 28. VI. 1919. g. u Novomgradu, te se taj predlog jednoglasno prima, — dalje tajnik izveštava, da je odmah nakon sednice Saveza od 15. III. o. g. brzojavno obavestio Češku Obec Sokolsku o zaključku Saveza, da na Sletu u Pragu ne može Jugoslavensko Sokolstvo sudelovati, te da je neko vreme nakon toga odposlano u Prag i opširno pismeno saopćenje i obrazloženje o tome, no do sada iz Praga nije odgovora; kod ovog dela tajnikovog izveštaja odpočne savesno, temeljito i opširno savetovanje o našem sudelovanju u Pragu, u kome uzmu živog učešća sva prisutna braća, te se na koncu dodje do jednoglasnog zaključka, da *Jugoslavensko Sokolstvo ne može sudelovati na Sletu u Pragu*, nego da odašilje jedno oveće izaslanstvo samo, a u tome izaslanstvu da bude celo predsedništvo Saveza, tehnički odbor Saveza, te još nekoliko sokolskih radenika i struč-

njaka, u svemu oko 40 osoba, i time je konačno rešena stvar sudelovanja na Sletu u Pragu.

Vodja Saveza Vidmar izveštava o teškom i nesredjenom stanju u kome se naše Sokolstvo nalazi, osobito ističe, da zajedničku sokolsku komandu neće društva da primaju i uvedu, te da je posao tehničkog odbora Saveza, kraj najbolje volje i kraj najvećih žrtava, oteščan i od malog uspeha, te predlaže da se savezni organ Sokolski Glasnik ili prenese u Ljubljani, ili da se dozvoli, da tehnički odbor Saveza izdaje u Ljubljani svoj poseban sokolsko-tehnički list, a na to je rešeno, da do skupštine Saveza, koja će se održati u Mariboru dne 30. avgusta o. g., tehnički odbor izdaje potrebne stvari slobodno u malim sveskama, kao neku svoju knjižnicu, a to je tim lakše, jer je već sam Vidmar izdao pre kratkog vremena na slovenačkom u jednoj brošurici svoje vežbe, pa sada neka nastavi.

Ponovo je utvrđeno da Jugoslavenski Sokolski Savez održi svoj savezni slet o. g. u Mariboru dne 29. avgusta. Sve sokolske župe dobile su već o tome obavesti za Maribor i Ljubljani, a sada će se odmah izdati i detaljna uputstva.

Povodom osnivanja građanskih sindikalnih veća predložio je dr. Budisavljević da Savez zauzme i u tome svoje stanovište, jer na više mesta su naša sokolska društva angažovana tim radom, pa je jednoglasno donešena ova rezolucija: *Jugoslav. Sokolstvo, kao svenarodna demokratska a ne klasna organizacija ne može kao takova učestvovati u građanskim sindikalnim većima. A odgovarajući temeljnim načelima jugoslavenskog narodnog i državnog jedinstva uvek je spremno Jugoslavensko Sokolstvo da udje u borbu sa svima neprijateljima države, dolazili oni spolja ili iznutra.*

Time je sednica i završena.

Pismeno obrazloženje Jugoslavenskog Sokolskog Saveza, upućeno Češkoj Obec Sokolskoj u Pragu, u stvari VII. Češkog Svesokolskog Sleta o. g.

V Ljubljani, dne 8. aprila 1920. Bratsko predsedstvo i Starešinstvo Sokolskega Saveza Srbov, Hrvatov in Slovencev je imelo dne 15. marca 1920. v Ljubljani svojo redno sejo, ki so se jo udeležili člani starešinstva iz vse naše države. Po vsestranskem temeljitem in stvarnem razmotrivanju je starešinstvo soglasno sklenilo,

da se jugoslovansko Sokolstvo vsesokolskega zleta v Pragi letos korporativno ali v večjem številu ne udeleži.

Le s teskim srcem smo se morali odločiti za ta sklep, do katerega so nas prisilile naše neugodne razmere, ki jih tudi naša najkrepkejša volja ne more premagati. Hoteli smo žrtvovati vse, kolikor imamo materialnih sredstev na raspolago, da pridemo med Vas, dragi bratje, in Vas po svojih najboljših močeh podpremo pri zgradbi češkega Sokolstva in pri ureditvi razmer v mladi Vaši svobodni republiki. Toda razlogi, ki jih navajamo spodaj, so prečrtali naše račune ter nam velevali opustiti vsako misel na prvi naš skupni nastop izven mej naše države med bratskim češkoslovaškim narodom.

1. Naša sokolska organizacija se nahaja še v stanju preporoda. Zaradi med vojno vladajočih razmer smo bili Sokoli na slovanskem jugu razdeljeni v tri organizacije, ki so delovale vsaka za se v zlicvsemu našemu stremljenju po ujedinjenju. Protislovanska politika v dobi našega robstva je bila najhujša sovražnica Sokolstva, ki je moralo iskati le tajnih stikov med seboj, ki pa se ni moglo in smelo zlititi v celoto. Šele z ustanovitvijo Sokolskega Saveza Srbov, Hrvatov in Slovencev je bila dana možnost, da smo stopili odločno in smotreno delo naše popolne združitve. To delo je ogromno in sedejanstveno ne da izvršiti tako lahko, naglo in temeljito, kakor je to zasnovano v naših željah in načrtih. V naši državi vihrajo ljuti politični boji, ki ovirajo kulturno delo in ki otežujejo tudi našemu Savezu delovanje. Sovražniki Sokolstva so v naši državi vztrajno na delu, da vsaj zavirajo naš razvoj in napredek, ker ga že ne morejo preprečiti in ga tudi nikoli ne bodo preprečili.

V interesu Sokolstva je torej, da predvsem izvedemo v svojem Savezu reorganizacijo do zadnje podrobnosti, da vstvarimo nerazrušen temelj svoji bodočnosti in da v ta namen porabimo vso svojo energijo in vsa materialna sredstva. Posamezne dosedanje plemenske sokolske zveze, župe in društva so v likvidaciji in se ravno izvršuje fuzija, oziroma ustanavljanje žup in društev, kolikor in kjer še ni to delo izvršeno. Po vsej državi smo v najintenzivnejšem naporu, ki ne smemo od njega odnehati, dokler ne ustvarimo življenskih pogojev Sokolskemu Savezu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Preden ta reorganizacija ni doma izvedena tako, kakor mora biti, ako hočemo na tem temelju graditi naprej in uspešno stremeti za visokimi ideali našega Sokolstva, ne moremo niti med bratskim češkoslovaškim narodom nastopiti po številu, pripravljenosti in enakosti.

onako, kakor zahteva čast, pomen in važnost Sokolstva. To je prvi in glavni razlog, da smo primorani odreči svojo udeležbo.

2. Večini našega članstva bi pa bila udeležba na Vašem zletu sploh nemogoča, ker demobilizacija, dasi je že odredjena — še ni izvršena. In ravno Sokoli telovadci stoje še vedno pod orožjem na naših mejah v službi domovine. Zlasti srbski del našega troimenoga naroda bi bil od sodelovanja pri zletu skoro popolnoma izključen. Tam je sovrag uničil vse, kar je narod imel; možje so v vojaški službi, sokolska društva so se komaj začela oživljati k novemu delu. Brez srbskih naših bratov pa ne smemo in ne moremo nikamor iz domovine.

3. Trpljenje našega zaslužjenega naroda na okupiranem ozemlju nam brani na veselo, slavnostno pot v zlato Prago. Na zasedenem ozemlju, ko jo kuje v verige robstva in bolesti kleti naš sovražnik Italijan, imamo pet žup, kjer hrepene naši najboljši, najzavednejši in najodličnejši bratje in sestre po svobodi in združitvi z domovino. Sokolske župe Trst, Gorica, Idrija, Reka in Zadar so danes pekoče, krvaveče rane na našem narodnem telesu! In ne bo radosti v naših sreih, dokler ne bomo v svobodi in bratskem objemu združeni z njimi, in Sokolski Savez Srbov, Hrvatov in Slovencev toliko časa ne bo dograjen, dokler se vsi naši bratje in vse naše sestre ne zberejo pod njegovim praporom! Brez naših bratov z zasedenega ozemlja bi naša udeležba ne bila popolna in naša radost bi ne mogla biti nekaljena. Svojih bratov ne moremo pustiti v sužnosti, kjer jim sovražnik ne dovoljuje nemotnega delovanja, temveč ga obira in zabranjuje. Ljubezen do najbližjih svojcev nam prepoveduje pot na veliko sokolsko slavo!

4. Nadvse merodajno pa je tudi finančno vprašanje. Naša udeležba na zletu bi bila zlasti zaradi valute zvezane z veliki stroški. Računati moramo na vsaj 14 dnevno odsotnost z doma. Dasi bi imeli med Vami mnogo ugodnosti, bi bili izdatki v teh razmerah vendar preogromni. Naši telovadci so po veliki večini izključno iz neimovitih slojev, in ne morejo žrtvovati večjih svot. Društva so po večini brez sredstev in ne morejo dati večje podpore, istotako Savez, ki smo ga šele ustanovili. Nikakor pa ne moremo storiti tega našim najboljšim bratom in sestram, da jih zaradi materialnih neprilik pustimo doma; medtem ko bi se šli zabavat imovitejši, ki ne poznajo toliko pravega sokolskega dela. Materialne žrtve bi bile po našem

proračunu tako velike, da jih ne moremo in ne smemo zahtevati, od našega Sokolstva, ako ga nočemo gmotno popolnoma oslabiliti.

5. Temu se pridružujejo še prevozne neprilike. V sedanjih razmerah je izključeno, da bi od naše železniške uprave dobili za vsodobo svoje odsotnosti iz domovine na razpolago 10 vlakov, kolikor bi jih potrebovali, polag tega pa še vse potrebno osobje. Toliko prevoznega materiala ne dobimo pod nikakim pogojem, ker je to z ozirom na stanje naših železnic in z ozirom na zahteve splošnega prometa enostavno nemogoče.

6. Vrhutega nima večina našega članstva niti slavnostnega kroja, niti telovadne obleke. Potrebna obleka je pa pri današnjih cenah in z našo valuto tako draga, da je nje nabava za naše članstvo popolnoma izključena. Brez kroja, zlasti pa brez telovasnih oblek je pa naš nastop na Vašem zletu nemogoč. Starešinstvo pa je sklenilo, da odpošlje Sokolski Savez SHS na Vaš zlet svoj upravni in tehniški odbor, ki bosta zastopala jugoslovansko Sokolstvo ter sodelovala pri pripravljanih delih za prerojenje vseslovsanske Sokolske Zveze. Več nam za letos ne dopuščajo naše moči.

Bratsko predsedstvo naj presodi našo odpoved z uvaževanjem zgoraj navedenih razlogov in naj bo uverjeno o iskrenosti našega zagotovila, da nam je češko Sokolstvo bilo in nam ostane zgled in vzor životvornega Sokolstva!

Ko se zacelijo rane, ki jih je vojna vsekala našemu narodu in našemu Sokolstvu, bomo mi med prvimi, ki se bomo navdušeno in brez pomisleka odzvali Vašemu vabilu.

Naše zastopstvo pa, ki pride med Vas, dragi bratje, bo imelo dovolj priliko, da se prepriča o uspehih Vašega dela, da z Vami vred začrta nova pota skupnemu bodočemu delovanju in da se z dragocenimi pridobitvami vrne domov — dvigat in jačit sokolsko voljo, gradit naš skupni, enosni, nerazrušeni vseslovanski sokolski dom! Zdravo! — Starešinstvo Sokolskega Saveza SHS *Dr. Oražen*, t. č. starosta, *Dr. Fux*, t. č. tajnik.

Vsem bratskim društvom

Prosvetno-kulturno odeljenje Sokolskega Saveza SHS. odreja za vse jugoslovansko Sokolstvo obvezno vsakoletno proslavo prebujenja prirodnih sil, ki so slika in prilika našega vstajenja k novemu življenju.

Sokolsko delo zimske dobe naj se pokaže pred očmi vsega naroda v luči resnice, lepote in plemenite sile!

Ko se zbujaajo prirodne moči k mogočnem novemu ustvarjanju, zove vekomaj snujoča in trajno mlada sokolska ideja naše vrste v naš veliki skupni dom — v veličastvo prirode, ki jo odeva prvo cvetje in jo zlasti presnavljajoča luč pomladnega solnca!

Mesec april in maj sta določena za

Sokoiski pomladanski praznik,

Prošlega letu je praznovalo naše Sokolstvo svoj prvi pomladanski praznik v osvobojeni domovini, zato je poimenovalo ta praznik s pridevkom: **Pomlad svobode.**

Svoj drugi pomladinski praznik pa označimo z nazivom:

Proljeće bratstva.

Treba nam je med svojim članstvom, med najširšimi plastmi in vsemi sloji naroda zbuditi, utrditi in ojačiti pravo pojmovanje našega *sokolskega bratstva*, zato moramo nastopati po vsej svoji domovini kot njega blagovestniki in pospeševalci, *predvsem pa mora Sokolstvo samo živeti in delovati po njegovih načelih!*

Tej proslavi in temu namenu služi ta okvirni vzpored:

I. *Predpoldanski zbor.*

- 1) Govor (naše ujedinjenje; zgodovina Jugoslovanov; sokolska gesla; Sokolstvo — narodna vojska; naše naloge v službi domovine; telesna moč in moralna sila; sokolsko bratstvo).
- 2) Primerne deklamacije (naračaja ali članstva ali obeh).
- 3) Petje, glasba (narodne himne, narodne pesmi, domoljubni spevi).
- 4) Alegorija, (sr. Jurij; sv. Sava; Jugoslavija; Kraljevič Marko; Kralj Matjaž; Kosovo polje; Strossmayer; ujedinjenje SHS. pod sokolskim praporom, kronanje na Markovem trgu v Zagrebu; Gundulič; Gosposvetsko polje).

II. *Popoldanska slava.*

- 1) Javni nastop (članstvo in naraščaj).
- 2) Izlet v svobodno prirodo.
- 3) Eventualna ponovitev javnega nastopa.
4. Zakletev naroda na sokolsko idejo.

Ta vzpored pa lahko vsako bratsko društvo svojim razmeram, močem in potrebam primerno dopolni, razširi ali skrči.

Bratje in sestre! Dolžnost nas vseh je, da dostojno proslavimo svoj drugi

Sokolski pomladanski praznik,
svoje veliko in pomembno
Proljeće bratstva!

Delo za to proslavo naj služi obenem kot priprava za prvi delni zlet Sokolskega Saveza SHS dne 29. avgusta 1920 v Mariboru, kjer se morajo zbrati naše številne vrste, prepojene in nerazvezno sklenjene s sokolskim bratstvom!

Bratski župni odbori naj nemudoma odrede, da se vsa župna društva razgibljejo v intenzivnem delu. Župna predsestva so dolžna, da pošljejo podpisanemu starešinstvu poročila o proslavi pomladanskega praznika, kadar prejmejo od vseh svojih društev izvestja, kako so izvršila to zadačo! Kjer pa župe še ne delujejo (na zasedenem ozemlju, ali kjer še niso nove župe ustanovljene), morajo posamezna društva v svojem delokrogu prirediti proslavo in o nje uspelosti poročati naravnost podpisanemu starešinstvu.

Zdravo!

Starešinstvo Sokolskega Saveza Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1920.

Dr. Oražen l. r.
t. č. starosta.

Dr. Riko Fux l. r.
t. č. tajnik.

Gangl Engelbert l. r.
načelnik prosvetnega odseka.

Tehnički dio

Proste vježbe muškog podmladka (od 14—18 godina) za VI. svesokolski slet u Pragu.

Temeljni stav: stav spetni, ruke dolje, šake otvorene. Gdje nije izričito drugačije navedeno, šake su otvorene, prsti pruženi.

I. Sastav.

1. a) Desna ruka strance u vis, hrptimice — lijeva strance, palčimice — odnožit desnom;
- b) izdržaj;

- c) lijeva ruka u vis, hrptimice — desnalukom na lijevo strance, palčimice — otkročni stav desnom;
- d) izdržaj.
2. a) $\frac{1}{2}$ okr. lijevo na l. peti u stav zanožni desnom — l. ruka izd. — d. kroz položaj ruke dolje u vis palčimice;
- b) izdržaj;
- c) iskoračni stav desnom naprijed — ruke strance hrptimice;
- d) izdržaj.
- 3) a) spuštanjem lijeve na puno stopalo i prenosom težine tijela na obje noge $\frac{1}{4}$ okret lijevo na petama u stav zakročni desnom — desna ruka kroz položaj ruku dolje naprijed gore, palč. lijeva natrag, palč.
- b) izdržaj;
- c) križni stav desnom naprijed — ruke (kroz pol. dolje) strance, palč.
- d) izdržaj.
4. a) $\frac{1}{4}$ okr. na lijevo na petama u uspon spetni — ruke izdržaj;
- b) izdržaj;
- c) stav spetni — ruke dolje;
- d) izdržaj.

II. Sastav.

1. a) potpor čučnjem zanožno desnom;
- b) dići se, zanožni stav desne — ruke naprijed, palčimice;
- c) ispad desnom naprijed — ruke strance, palčimice;
- d) —
2. a) dići se i $\frac{1}{2}$ okr. na lijevo na petama otkročni stav. desnom — ruke o bok;
- b) prenos u ispad lijevom strance i naklon na lijevo (trup i desna noga jesu u jednoj crti pod kutom od 45° naprama zemlji) — ruke izdržaj;
- c) usprav, diži se u stav otkročni desnom — ruke strance, palčimice;
- d) —
3. a) prenos i ispad desnom strance, naklon na desno — lijeva r. u vis, palč. — desna o bok (l. ruka, trup i l. noga u jednoj crti kod kutom od 45°),

- b) dići se, usprav, $\frac{1}{2}$ okr. na lijevo na peti l. noge u stav zanožni desnom — l. ruka kod, hrptimice — sunuti desnom natrag, palč.
- c) mali čučanj l. prednožno desnom — slabi naklon natrag ruke strance, dlan (trup i d. noga koja se opire o zemlju) u jednoj crti;
- d) —
4. usprav, dići se, $\frac{1}{2}$ okr. na lijevo na l. peti u stav odnožni desnom — rukovima gore ruke strance palčimice;
- b) priključenjem desne stav spetni — ruke dolje;
- c) i d) —

III. Sastav.

1. a) Uspon spetni — ruke strance u vis van, hrpt.
b) —
c) poklek na desnu natrag — naklon naprijed (do vodoravna) ruke kroz pol. stranu skučiti natrag unutra, stisnute pesti križaju se u zapešću desna preko lijeve;
d) —
2. a) usprav — dići se i prenos u ispad desnom natrag — rukama sunuti naprijed van, palčimice, otvorene pesti;
b) —
c) dići se u stav zanožni desnom — ruke naprijed gore, otvorena pest dlanovima naprijed okomite u zapešću;
d) —
3. a) ispad desnom strance — lijeva r. strance, hrpt. desna u vis i lukom na lijevo skučiti u vis van (stisnuta pest na zatiljku) pogled lijevo;
b) —
c) $\frac{1}{2}$ okr. na lijevo i ispadom desne naprijed potpor čučnjem zanožno lijevom — udarac gornji desnom) (šaka stisnuta) zakreni gore; d. ruka, trup i leva noga tvore jednu crtu;
d) —
4. a) dići se na l. nozi $\frac{1}{2}$ okr. na lijevo u stav zanožni desnom — ruke dolje i spređa u vis, palčimice, pesti otvorene (l. ruka čeka desnu);
b) —

- c) priključenjem desne stav spetni — ruke strance dolje;
d) —

IV. Sastav.

1. a) potpor čučnjem zanožno desnom;
b) —
c) dići se i ispad d. naprijed, slabi naklon naprijed — ruke strance dolje, dlanovi naprijed;
d) —
2. a) dići se i $\frac{1}{4}$ okr. na lijevo prenos u ispad lijevom naprijed — slabi naklon naprijed — desnu ruku naprijed gore, hrptimice — lijevu skučiti natrag, hrptimice;
b) —
c) dići se, usprav i predkrokom desne poklek na lijevo koljeno — desna ruka strance hrptimice — lijevom, suniti strance, hrptimice;
d) —
3. a) dići se, $\frac{1}{4}$ okr. na lijevo na petama prenos u ispad lijevom naprijed, mali naklon naprijed — vodoravnim lukovima desnu r. naprijed gore, hrptimice, lijevu natrag, palčimice;
b) —
c) dolhvalom kod lijevog stopala potpor ležeći za rukama;
d) —
4. a) poskokom medju ruke dići se u stav spetni — ruke sprijeda u vis palčimice;
b) $\frac{1}{2}$ okr. na lijevo — lukovima unutra ruke strance, hrptimice;
c) ruke dolje;
d) —

На знање.

Опомињу се бр. друштва, да су већ два месеца одкако су добила дописе ради организовања просветно-културних одељења. До данас је јавило само десетак друштава организовање овога одељења. Друштва нека чим пре пошаљу одговоре, јер од тога зависи даље организовање овога рада.

З а г р е б, 20. априла 1920.

Просветно-културно одељење Сокол. Савеза.

Белешке.

Соколско друштво Зеленика. На 7. марта о. г. изабран је за горње соколско друштво тајним гласањем следећи соколски одбор за годину 1920. и то: за старосту брат Благоје Мићуновић, за подст. брат Видо Радмиловић, за тајника брат Дунђеровић, за благајника брат Ђорђе Јелић, за учитеља и начелника предњачкога збора брат Матија Лучић, за вођу брат Тодор Ђуровић, одборници: браћа Јефто Ђуровић, Јово Аврамовић, Вељко Раповац, Рико Корчуланин, Мирчо Марић, Фрањо Томанек и Адам Песторић, подборбор: браћа Саво Акиченовић, Мило Перишић и Драго Миловић, надзорни одбор: браћа Марко Раповац, Франц Шпилер и Јосип Јолак.

Соколска жупа у Мостару одржала је у недељу 28. марта о. г. главну скупштину на којој су заступана друштва по својим делегатима створила једнодушан закључак да оснивају Соколску жупу са седиштем у Мостару. Заступљена су била ова друштва: Мостар, Билећа, Коњиц, Чапљина, Невесиње, Столац, Требиње, Гацко из Херцеговине а затим Дубровник, Херцеговци, Рисан и Опuzен из Далмације. Из Херцеговине су пријавила делегате и друштва из Љубиња и Љубушког, али они нису на скупштину дошли те ће по свој прилици бити узроком слабе поштанске и прометне везе. Дан иза скупштине стигле су пуномоћи од друштва из Котора и Прозора којима се овлашћују чланови Мостарског Соколског друштва на заступање у скупштини. Пријавили су били делегате и друштва из Зеленике и Ђеновића али на скупштину нису дошли и то први из досада непознатог разлога а други услед закашњења пароброда. Друштва из области Дубровника ограничила су приступ у жупу тиме да им се дозволи иступ из наше соколске жупе ако Соколски Савез дозволи да се оснује посебна жупа са сједиштем у Дубровнику. Жупа Гундулићева затражила је код Соколског Савеза у Љубљани оснивање те жупе која није предвиђена у нацрту Соколских жупа који је макар и привремено усвојен на Видовданском Соколском Сабору у Новом Саду. Опште мњење присутних било је да би боље било не цепати се у две жупе нарочито ради тога што су били сви уверења да ће Соколство боље

напредовати ако се буде управљало из Мостара где имаде леп број Соколских раденика а међу њима и заслужних већ до сада за тај рад. Скупштина је протекла у најбољем реду. За жупског старешину изабран је брат Чедо Милић, трговац из Мостара. Не треба боље гаранције за успешан рад, него што је чињеница да се примио да буде на челу Соколске жупе у целом нашем Соколетву познати и признати Соколски раденик брат Чедо Милић. 1. заменик Јован Секуловић из Херцеговог, 2. заменик Др. Лука Дражић из Дубровника; начелник: Драгутин Сотл, држ. одветник из Мостара; 1. заменик Анте Корчуланин из Дубровника, 2. заменик Лука Цилиговић из Херцеговог; тајник Миливоје Јелачић, трговац из Мостара; благајница Лепосава Мијатовић, чиновница срп. банке; одборски заменици: Таназије Самарџић из Мостара, Тадија Матић из Опузена и Жарко Милушић из Мостара; ревизори рачуна: Коста Костић, Иван Келез и Војислав Вучковић сви из Мостара; културно просветни одсек: Др. Цвјетан Спужевић, Др. Еудокије Томовић, Др. Златко Нардели, Иван Келез, Др. Анте Франковић, Лида Франковић, Вера Чонић, Анте Фигурић, Др. Лука Иванишевић и Саво Вучановић; одбор за соколски нараштај: Данило Тунгуз-Перовић, професор гимназије, Ђорђе Перин, Јово Стилиновић (Невесинџе) Иван Солдо, Петар Чолић и Вукосава Кашиковић, те соколски суд: Др. Влатко Тамбић, Љубо Пудар (Чапљина), Данило Шкоро (Коњиц), Владимир Којо и Адам Микачић.

Са скупштине послан је на једнодушни закључак Његовом Височанству Престолонаследнику и Регенту Александру брзојав следећег садржаја: „Соколска друштва из читаве Херцеговине и јужне Далмације, скупљена први пут по делегатима на скупштини за оснивање Соколске жупе шаљу најсмернију изјаву синовске оданости своме Узвишеном Краљу Њег. Велич. Петру Првоме и Вашем Височанству Дичноме своме Регенту и јуначком команданту наше војске“, На овај брзојав примило је старешинство жупе следећи одговор: „Захваљујем на срдачном поздраву упућеном моме Узвишеном Оцу и Мени, Александар“.

Почело се мицати и друштво у Метковићу. Друштво у Бијелој (опћ. Херцегови) пријавило је било накнадно деле-

гате за скупштину али нису дошли. У Тифту постоји одбор за успоставу Соколског друштва Тиват-Ластва те од нас тражи опширне информације. Шаљу се.

Најхитнија је ствар да се одлучи о томе да ли ће постојати посебна жупа у Дубровнику или ће друштва из те области припасти нашој жупи. Док се то не реши мораћемо можда да ограничимо рад у друштвима која припадају недвојбено нашој жупи. Било је и других корисних закључака и сад имамо пуне шаке посла. Надамо се да успех неће изостати. Здраво!

Соколско друштво у Дугомрату. На 20/3. обдржавала се је конституирајућа скупштина Сокола на којој је једногласно примљен јединствен соколски правилник и забрањена слиједећа управа: Староста: Др. Томо Мимица; подстароста Марко Николић, кемичар; вођа: Долезал Иван, бријач; одборници: Матуловић Јерко, прив. чиновник, Милош Нико надгледник, Шкарчић Мате надгледник, Сразић Стипе надгледник и Мартинац Грго прив. чиновник; замјеници одборника: Мартинис Пашко подчиновник и Љубић Иво поштан. чиновник; ревизори: Лепеш Звонимир прив. чиновник и Бакашун Анте прив. чиновник; часни суд: Инж. Миће Новак прив. чиновник, Љубић Јосип прив. чиновник, Чипчић Јозо надгледник, Јеуњкар Јосип прив. чиновник и Јанковић Аугуст вратар.

Соко у Сремским Карловцима одржао је 4. јануара 1920. редовну главну скупштину, на којој су једнодушно прихваћени сви закључци Соколскога Сабора и у духу тих закључака уклоњена племенска ознака из назива друштва и донесена нова правила. Из извештаја, што га је управни одбор поднео скупштини, видимо ова места: последња редовна гл. скупштина одржана је 29/3, 1914. Како се те године навршило пуних 10 година, од када је основан Срп. Соко у Ср. Карловцима, тада прво српско соколско друштво, требала се те године прославити и на видан начин обележити прва десетгодишњица С. С. у Ср. Карловцима и целог Српскога Соколства. Већ су биле готове све припреме за ову прославу, у чијем су програму биле: утакмице друштава из целе Фрушкогорске жупе, поворка градом, освећење нове друштвене

заставе (дар гђе Софије Дра Лазе Поповића), узорна јавна вежба у Дворској Башти, на коју су већ била пријављена узорна вежбачка одељења: Чешке Опћине Соколске, Словенске Соколске Звезе, Хрв. Сок. Савеза, Срп. Сок. Савеза и Жупе Крајише, те разне репрезентације. Било је још предвиђено и полагање камена-темелца за градњу Сок. Дома у Ср. Карловцима, за коју је тада стајао на расположењу тада довољан капитал, а и други увети, да ову нашу стару чежњу видимо једном остварену. Но, управо непосредно пред том прославом, која је требала бити 5. VII. 1914. наступили су судбоносни догађаји у целом нашем народу. Одмах сутрадан после сарајевскога атентата забрањена је наша прослава, а трећи дан освануо је у нашим друштвеним просторијама државни одветник из Митровице с полицијом и жандарима. Обавио је преметачину, покупио неке списе и књиге, и дуго на записник преслушавао бр. старешину и тајника. Убрзо после тога још у два маха учинио нам је ненајављену посету и најзад запечатио друштвене просторије. Када је затим настао светски рат, међу првима је распуштен наш Соко и сва му имовина конфискована. И онда насташе прогони и насиља. Многи наши чланови бише узети у војску, затворени или интернирани, код скоро свих осталих извршене преметачинс, а преслушавања трајаху до краја 1916. године! Старешина бр. Др. Лаза *Поповић* и вођа бр. Милан *Теодоровић* беху ухапшени, одведени у затвор судбенога стола у Загребу и са још тројицом сок. браће оптужени због злочина великог издаје. Бр. Др. Лаза био је осуђен на 10 месеци тамнице, пошто је пре тога заједно са бр. вођом провео 16 месеци у истражном затвору, а бр. вођа је ослобођен и одмах узет у војску, где је издржао све тортуре као политички сумњивац. Шта је даље било — свима вам је познато, јер су нам догађаји прошлога рата свима још у свежој памети. Поред свих нечувених насиља, којима смо нарочито ми у Карловцима били изложени, нигда не клонусмо, уверени да ће нам после овога рата синути сунце слободе, уједињења и боље будућности нашега народа. И дочекали смо сада остварење оне соколске мисли, за коју смо и ми десет година пуни вере радили и стрљиво чекали. И одмах, чим је почетком новембра 1918. Народна Влада у Загребу укинула наредбу из

1914. год. о распуштању сок. друштва, сазвао је заменик бр. Ђуђа Ракић 17. XI. 1918. на скупштину све старе чланове, на којој је једнодушно закључено, да друштво обнови свој рад. И од тога дана настаје нов период у животу друштва... Пошто је у овом извештају опширније изнесено, да је котарски суд на молбу полиције, продао 1916. год. на јавној дражби будзашто сву друштвену покретну имаовину (потпуни намештај за три собе сок. читаонице и канцеларије, све справе, трибину за јавне већбе, велики број слика и књига и т. д.), чиме је друштву учињено грдно насиље и проузрокована огромна штета, која се данас не може ни проценити, против чега су сада учињени сходни кораци, да се ово колико-толико репарира, — сећа се извештај с пијететом оних чланова, који су умрли за време од 1914—1919. „Дне 15. XII. 1915. немила смрт покоси нам у Загребу, камо је отишао да се одмори и смири од претрпљених патња за време рата као талац, проф. Стевана *Појовића*, првога члана-оснивача нашега друштва и првога нашега старешину 1904—1905. године, који је ову част и дужност вршио с пуно разумевања, с љубављу и несебичношћу. У првим повојима нашега Соколетва био је од старе гарде први, који нам се искрено и с радошћу придружио, да послужи с нама млађима соколској идеји. Нека је првом нашем старешини слава и вечна успомена међу нама! 9. IV, 1915. умро је у Огулину, након претрпљених мука у арадским казаматима, као жртва овога рата, *Јој Гига Јовић*. вишегодишњи члан управног одбора. У њему смо изгубили необично доброга, одушевљенога и искренога брата, који је увек остао наш. Није било соколскога предузећа нити икаквог излета и слета соколскога, а да с нама не би био и поп-Гига. Ваљда је цело словенско Соколетво познавало са сок. слетова, у свештеничком оделу са сок. капом, нашега соколскога патријарха, како смо га од милосте звали. 11. II. 1916. умро је најстарији наш члан Васа *Вујић*, умировљени директор срп. вел. гимназије, сремскокарловачке, 22. X. 1917. Глиша *Лазић*, професор исте гимназије, неко време члан управног одбора и ревизор рачуна, који су објидца радо и од срца помагали наш сок. рад. Као даља жртва рата погинуо је на талијанском фронту члан-потпомагач Мита *Плачковић*, столар, неко време члан заменик у управном од-

бору, који је вазда искрено и несебично послужио нашем Соколу, нарочито код јавних вежба, преузимајући увек радо на себе сву бригу око уређења вежбаоништа и израда справа. 29. V. 1917. умро је у Сентадрији Евген *Думча*, познати велики добротвор народне просвете, који се још за живота свога сетио нашега Сокола, поклонивши му неке државне папире и тиме постао добротвором нашега друштва. 16. II. 1919. умро је поштар Емил *Бармаши*, који је непрекидно од постанка друштва био члан-потпомагач. Но један од најтежих удараца задесио је наше друштво 7. III. 1919., када је из нашега соколског јата занавек одлетела најбоља међу најбољим соколицама нашим, сестра Софија *Шуваковићева*. Потекла из праве соколске породице, која је нашем Соколу дала два дична сокола (бр. Стеву и Пају Шуваковића) и две лепе соколице; пок. Соса је прва од наших девојака слушила у Соко и остала нам верна, највернија до последњег дана свог. Наше је друштво изгубило у њој одушевљену предводницу и одличног вођу женскога одељења, која је Соколство изабрала животним циљем, на којем је свом снагом и свом својом чистом девојачком душом верно и одано радила. За то пам је овај губитак тежак, претежак, јер смо у пок. Соси видели соколску ствар у нашег женскиња добро осигураном. А она, која је толико и само за Соколство осећала и радила, чија је девојачка љубав била Соко, наједанпут нас је оставила, подлегавши краткој и тешкој болести. Сачувајмо, сестре и браћо, неизбрисиву успомену на прерано преминулу сестру нашу Софију Шуваковићеву. Слава јој! Чланова има друштво: 13 оснивача, 37 извршних мушких, 39 извршних женских и 81 помагача, свега 170. Ово је досада највећи број чланства у овом Соколу. Осим тога има 135 чланова мушкога (Ћачкога) подмлатка и 20 женскога. Именица друштва износи у новцу К 11,563-02, а посебна заклада за градњу Соко Дома износи К 35.000.— Пошто је скупштина прихватила све извештаје, изабрана је нова управа: Ђорђе Ранић, старешина, Др. Обрад Максимовић, подстарешина, Милован Сучевић, тајник, Кузман Станмировић, благајник, Др. Људевит Ауер, Панајот Миодраговић, Др. Јаза Мирковић, и с. Ксена Симеоновић-Чокићева, Петар Петровић-Снашић, заменик и с. Зора Тишмина, заменица. Затим је скупштина изјавила своје нај-

veће priznaње досadašnjem starešini skoro od postanka društva i osnivaču његову, бр. Дру Лази **Поповићу**, који се није могао више примити ове дужности, јер је напустио Карловце, а исто тако дугогодишњем вођу бр. Милану **Теодоровићу**, који ће се наскоро због свога новог чиновничкога места преселити у Нови Сад, те вишегодишњем тајнику бр. Николи **Максимовићу**, који се није могао примити истога. Овом приликом морамо с пуним признањем истаћи овде нарочито и бр. Илију **Добродољца**, сада шефа рачуноводства код одсека Министарства Просвете у Новом Саду, који је скоро од постанка друштва поштено, верно и стручњачи водио благајничке послове нашега друштва.

Sokol v Kranju је имел свој редни обћни збор дне 5. просина 1920. з обичајним дневним редом. Брат староста Иван Валенчић је пороћал навзоћим братом о устанovitvi Saveza, о združitvi sokolskih друшtev в 33 жуп тер о делованју друћтва в preteklem letu. Povdarjal је razveseljivo dejstvo, да в minolem letu ни nihće од чланов preminul; spominjal се је pokojnih: diјaka tukajšne gimnazije Ivana Košnika, ki је obiskoval diјaškotelovadbo в našem друшtvu in s. Tončke Rebolj-eve.

Брат тајник Dr Jurij Štampihar је пороћал: Друштво је имело концем лета 1919. 192 чланов in 230 чланиц. Izobraževalno delo в друшtvu је obstojalo в тем, да smo priredili dne 6. aprila 1919. predavanje о sokolskem delu, dalje в priložnostnih nagovorih (ob 100 letnici Vodnikove smrti, ob 35 letnici Tyršove smrti i. t. d.) med telovadbo, izposlovali smo si pri narodni čitalnici brezplačno uporabo knjig in slednjic в širjenju sokolskega tiška. Друштво је priredilo два javna nastopa, izven doma pa се је udeležilo 20 različnih prireditev, bodisi korporativno ali po deputacijah. Vpodbujal је чlane к rejsnejšemu delu на izobraževalnemu polju.

Брат načelnik Fran Ažman је povdarjal, да је zanimanje за telovadbo še vedno premajhno, posebno се то opaža в zimskem času. Чланов је telovadilo redno на uro 25, чланиц 41, učencev 58, učenk 61, diјakov па 66. Од jeseni ima друштво lepo urejeno knjižnico, ki služi strokovni izobrazbi vaditeljstva. Vaditeljskega tečaja Gorenjske Sokolske Župe, ki се је vršil в novembru in decembru се је udeleževalo 12 чланиц in 3 člani. Друштво је имело 6 vaditeljev in 3 vaditeljske pomočnice.

Med letom je bila izvoljena za načelnico s. Tinca Rakovčeva. Financijski odbor je društvo zaključilo leto 1919. z aktivom. V odboru za leto 1920. so: starosta br. Ivan Valenčić, podstarosta br. Josip Cvar, načelnik b. Fran Ažman, tajnik br. Dr. Juraj Štampihar, blagajnik br. Fran Šemrov, gospodar br. Janko Suhadolnik, časnikar br. Ivan Mešek, tajnika namestnik br. Janko Raut, blag. namestnik br. Konda Geiger, gospodarja namestnik br. Fran Benedik, odbornika br. Marčan Josip in br. Zupan Anton. kot matrikar, načelnik izobraževalnega odska je br. Dr. Juri Štampihar, namestniki bb. Joško Likozar, Joško Česen, Joško Radanović in Šumi Tinko, praporščak br. Fran Benedik, namestnik br. Janko Raut, pregledovalca računov br. Jurij Depoli in Mavilij Mayr, razsodišče bb. Dr. Herle Mirko, Jereb Rudolf, Tajnik Josip, Weinberger Josip in Župančič Fran, namestniki bb. Omersa Viktor, Mayr Rica in Depoli Jurij. Izvoljeni so bili tudi odposlani za občni zbor GSŽ, SSZ in Saveza.

Osnutak „Sokolskog društva“ u Jesenicama. Zauzimanjem vrijednog učitelja Dujma Marasovića nastade živa agitacija za osnutak Sokol. društva u ovome selu. U tu svrhu priredio je dva predavanja o važnosti Sokolstva za duševno i tjelesno obrazovanje našeg naroda, te iznio u kratko povijest Sokolstva u opće kod Slavena, a naosob kod nas Jugoslavena. Zadnje predavanje bje održano dneva 22. II. o. g. koje je bilo brojno posjećeno sa strane pučanstva. Iza predavanja nastalo je upisivanje, te se je odmah prijavilo 58 članova.

Dne 29. II. o. g. bje održana prva glavna konstituirajuća skupština na kojoj bijahu usvojena jedinstvena pravila društvena izdata od Sokol Saveza, S. H. S. U odbor je izabran za starešinu Marasović Dujam, učitelj; podstarešina Nazor Filip, trgovac; tajnik: Jeran Frane; blagajnik Erica Marić; odbornici: Ercegović Jakov, Šarolić Ivan, Zemunik Mate i Brničević Viče; zamjenici: Nazor Ivan i Medić Filip; revizori: Brničević Ante i Tomáš Jozo.

Pošto nemamo (vodju) načelnika, to smo zamolili vodju Sok. društva Dugirat brata Doležala da nam barem jedan put sedmično dolazi. Preko sedmice vježba članove br. Marasović Dujam.

I ako su članovi sami seljaci, to se sa pohvalom mora istaknuti, da shvaćaju sok. ideju te marljivo vježbaju i redovito dolaze na vježbe.

Sada se spremamo da priredimo zabavu. Osnutkom društva ispunjena je praznina u prosv. kult. životu ovog sela te je isto postalo žarište duševnog i tjelesnog preporoda seljana. Zdravo!

Sokolsko društvo u Krapini održalo je dne 25. siječnja t. g. svoju redovitu god. glavnu skupštinu, koja je bila dobro posjećena. Pojedini izvještaji bili su sa osobitim zanimanjem saslušani napose tajnički u kojem je skupštinarima predočio pokret za gradnju višitih prostorija t. j. „Sokolskog doma“. Kod izbora upravnog odbora, budući dosadnji starješina dr. Mirko Crkvenac uslijed imenovanja župan. fizikom ostavlja Krapinu, starješinom izabran je brat Dragan Blešk; zamjenikom starješine Adolf Kompare; vodjom brat Vilko Mahorić; daljnim odbornicima: Nikola Hmelina, Branimir Latinčić, Tomo Šojat, Aleksander Krsnik, Ivan Licitar, Lavoslav i Mirko Hirs, Jakob Singer te Dragutin Faulvetter. Zamjenicima: Hinko Meliš i Josip Novak; revizorima: Milan Töpfer i Vilibaldo Sluga; u sokolski sud: Bartol Oleško, Milan Petrović, Stjepan Pilipić, Vjekoslav Gregurović, Gjuro Turner. Stvoren je zaključak za pristup društva Sokolskoj župi Varaždin i povišenje članarine. Nakon toga novoizabrani starješina u ime društva zahvalio se svom predšasniku dru Mirku Cirkvencu, koji je od osnutka društva kroz 14 godina kao starješina stajao društvu na čelu, te ga svojim nepristranim pregnućem nastojanjem i oduševljenim sokolskim radom podigao na onaj skoro zamjeran stepen visine, kojeg se mnoga druga i jača društva nažalost nijesu mogla dovinuti. Njegov bratski postupak sa članstvom, njegova mnogobrojna djela u korist, procvat i napredak društva rese svaku stranicu povijesti „Sokola“ u Krapini. Završujući sa svom braćom i sestrama kliče mu: „Mili i dični starješino, Ti doduše odilaziš iz naše sredine, ali Ti si bio, Ti jesi i Ti ostaješ naš!“ — tad dvoranom zaori gromki Zdravo!

Sokolsko društvo Požega. Hrvatski Sokol u Požegi na glavnoj skupštinu 4. I. prihvatio je nova savezna pravila po kojima je promjenio i ime. Prisutno je bilo 56 članova od toga 13 vježbača. Svega članova u g. 1919. bilo je 227. a vježbača 181 i to: muškog članstva 30, vježbalo na sat 21, ženskih 13 na sat, podmlatka 27 na sat 21, gimnazijalaca 46 na sat 35, gimnazijalki 15 na sat 15. Blagajna imala je prihoda 29015 K, rashoda 15455 K, čista imovina 15092 K. U odbor su birani koji se je konstituisao tako: Br. Mrvak Viktor starješina, Kuntarić Makso zamenik starešine, Cik Rudolf tajnik, Rukavina Dragutin blagajnik, Sovec Antun vodja, odbornici: Abrić Ivan, Gajer Marica, Jakić Tomo, Petrović Stipa, Volf Franjo. Zamjenici: Gjuričić Milan, Puco Gjuro, Djanesić Venda, Cimerman Sandor.

Prosvetni odbor Sokola. Zaključkom Sokolskog Sabora ima Sokol stalno kulturno djelovati i držati predavanja, osnivati čitaonice, knjižnice. Do sada bilo je toga u nas. No pozitivnih plodova bilo je malo, skoro nikakvih. Čitaonice i knjižnice slične su klubovima, gdje se sastaje skoro samo inteligencija. Predavanja se drže isto skoro samo za inteligenciju bez ikakova sistema, većinom bez realne i praktične vrijednosti, slično kinu, kazalištu i t. d. Lovi se svaki prvi, koji što zna, sastavi predavanje i svrha je polučena. Mnogo se o tom piše, još više govori, troše ambicije, a rezultat skoro nikakovi. Naš je narod svijesno od starih režima zanemaren, ostao je neuk i neupućen o najelementarnijim pojmovima i znanju, a što je nužno, da može kao čovjek živjeti sposoban za utakmicu i samodržanje. Dignuti naš na rod iz tmine, prosvijetliti ga nije našoj inteligenciji uspjelo. Ona je ostala tuđa narodu. Slovenci nasuprot imadu krasnih uspjeha. Zadaća je stoga Sokola propušteno popraviti i sa starim prekinuti. Po tome bio bi rad toga odbora: 1) Obaviti koncentraciju svih knjižnica i čitaonica, pače i privatnih, školskih. 2) te knjižnice imadu biti besplatne, pristup svakom dopušten, svaki dan otvorene od jutra do večeri, sa sposobnim knjižničarom. 3) Knjige i novine imadu se držati sviju struka, nauka i umjetnosti. Predavanja moraju biti takova, koja će narod poučiti o stvarima, koje će ga unaprijediti, na pr: o porodu i bremenosti, o njegi i odgoju djece, o hrani i njenim sastavinama, o kućnoj higijeni, o raznim bolestima, čuvanju od njih i liječenju, o skotu i peradi, o njegi, hrani, vrsnoći i bolestima, ratarstvu, voćarstvu, povrćarstvu, kućnoj industriji, vezenju narodnom i obrtima, o zadrugarstvu, zajedničkoj obradbi zemlje, kupovanju gnojiva, sjemena i drugih za kuću potreba, prodaji žita i dr., o politici i sociologiji, ali čisto idejno bez ikakove tendencije na temelju najnovijih rezultata nauke, o državi kao članu društva naroda, o državi kao društvu, o samopomoći, (Selbsthilfverein).

Jajna vježba Sokola u Požegi 7.II. P r e č a. Nastupilo je sedam najboljih vježbača. Vježbe su bile lijepo sastavljene i od većine precizno izvedene. Osobito su se istaknuli br. Sovec, Vajdić, Volf i Mitrović. Naročito ću da spomenem učenika IV. razr. gimnazije Mesnera. Taj mladić, hvala njegovoj ranoj tjelesnoj razvijenosti te silnoj volji i ambiciji, za sedam mjeseci rada dospio je u prvi odio.

P r a š k e v j e ž b e. Vježbalo je deset Sokolica. Vježbe su izvedene dobro i lijepo, dijelom i precizno. Bilo je i zabuna uz smijeh

dječurlije. Ozbiljno općinstvo živo je pljeskalo bodreći ih tako za daljni rad.

Sokolice vježbaju tek četiri mjeseca. Praške vježbe su tako teške i opsežne, da je Savez češki izričito saopćio, da su samo za starije i sposobnije vježbačice. **K** tome još nije bilo glazbe. Sokozagrebački zamoljen je bio tri nedjelje brzojavno za note. Dvaput bio je brzojavno požuren. Do danas ni odgovora nema. Glazba zanosi vježbača, daje mirnoću, ritam i efekt. Stoga smo dužni priznati, da su Sokolice za to kratko vrijeme krasno uspjele i napredovale. Bolje bi bilo, da se nije s ovim vježbama istupilo. Program bi još uvijek bio dovoljan. To je škola za drugi put.

R u č e. Vježbalo se jednako kao na preči. Skupina kao posljednja vježba, bila je lijepo zamišljena, a još ljepše i bolje izvedena.

V j e ž b e s a š t a p o v i m a. Veće zadovoljštine Sokolice nijesu mogle dobiti nego uspjehom ovih vježbi. Slikovitost sastava, lijep utisak nošnje i lijepa točna izvedba. Te su vježbe bile po njihovoj spremi, za vrijeme vježba bilo je silnoga pljeska, osobito kod pojedinih vježbi na spravama.

Ž i v a s l i k a. Ideal Sokola, znanje, rad, poštenje. Skupina od 6 lica u narodnoj nošnji, jedan Soko vježbač, jedan sokolić, sa knjigom, plugom, preslicom, luči i jugoslavenskom zastavom. Rasvjeta u dvije izmjene u bojama jugoslavenskim i hrvatskim. Ucinak je bio vanredan.

O z a b a v i. Posjećeno je bilo mnogo. Od djece, radnika, seljaka do najviših. Napadno malo je bilo činovnika kao i imućnijih gradjana. Ukupni prihod 8527.— **K**, izdatak 3860.— **K**. Čista dobit 4667 **K**.

Sokol u Makarskoj. Naše društvo priredilo je „Veliki društveni ples“ dneva 14. II. o. g. u prostorijama mjesnog kazališta uz sudjelovanje ovdašnjeg diletantskog orkestra. Odaziv je bio upravo preko svakog očekivanja. Kazalište bijaše dupkom puno biranog gradjanstva iz svih staleža. Moralni a napose materijalni uspjeh bijaše kakovu se nitko ni izdaleka nadao nije. Grad od samih 2000 duša dao je na ulaznicama i milodarima **K** 7400.—. Makarska je dakle i ovom prigodom dokazala, da uvijek narodno osjeća, a Sokol da joj je bio vazda i ostaje najmilije društvo. — Sokolske odore uz mnoštvo krasnih šarolikih odijela, u kojima su došle naše vesele djevojčice, pa muzika četvorka i ostalih plesova sastavljena prigo-

dno iz samih narodnih pobjevaka, a sve to začinjeno milozvučnim pjevanjem, davalo zabavi čisto narodno obilježje. — Animirana zabava potrajala je u uzornom redu do 5 sati jutro, kad se zadovoljno razidjismo.

Dneva 14. III. o. g. priredilo je naše Sokolsko društvo, takodjer u prostorijama mjesnog kazališta „Prvu godišnju javnu vježbu“ sa slijedećim rasporedm: 1) Riječ o Sokolstvu, predaje brat tajnik. 2) Vježbe oslobodjenja i ujedinjenja, izvadja vježbački odio. 3) Piramide izvadja vježbački odio. 4) Ples.

Sokolsko društvo u Zvorniku uputilo je ovu molbu: Brat-skom Sokolskom Savezu SHS., Ljubljana. Potpuna nestašica potrebnih nam sprava u Sokolani primorava nas, da se obratimo na Vas sa molbom, da nam od područnih Vam župa i društava širom naše prostrane Domovine umolite potrebne sprave ili na poklon, ili da ih otkupimo po jednoj umjerenoj cijeni ili da ih dobijemo u poslugu do boljih vremena.

Uvjereni smo, da ima sada društava — nakon fuzije — koji raspoložu sa duplim spravama, dakle imaju ih suvišnih, dok se mi patimo bez ičega.

Sve naše lijepe sprave, koje smo prije rata imali, uništio je nemilosrdno i potpuno varvarski neprijatelj. Sada nemamo ničega, ni najpotrebnijeg.

Primili bismo prosto svaku spravu sokolsku, bez obzira kakva je, stara ili nova, mala ili velika.

Molimo Vas jednim raspisom uputite ovu molbu našu svima društvima i pozovite ih da nam pomognu te da se po toj stvari direktno nama obraćaju. Zdravo!

Sokolsko društvo u Vel. Grdjevcu daje nam lep primer kako je sokolska misao bliska našem narodu. Ono je počelo svoj rad prije nego se društvo konstituiralo. Tek kad su nakon mesec dana prethodnog rada videli kako su jaki, konstituisalo se društvo ovako: Starešina br. Josip Halužan, zamenik starešine br. Rajko Minčir, načelnik br. Stevo Radotić, zamjenik načelnika br. Franjo Lovrak, tajnik br. Većeslav Penpa, blagajnik br. Ljubomir Mihaljica te odbornici Viktor Malić i Hugo Graber. Izabran je kulturno prosvetni odbor te sokolski sud. Društvo broji 62 člana od toga izvršujućih 37. Ovim vrednim našim Sokolima treba da sva veća društva pomognu, da dodju do sprava, vežbaćeg odela i drugog. U radu je spas našeg naroda, pa zato ovom novom vrednom društvu

ide hvala od nas i njegovog naroda. Samo dalje, napred u sokolskom radu. Zdravo!

Sokolska župa u Splitu. Prema zaključku Sokolskog Sabora u Novomsadu prošle godine bila je na 1. aprila 1920. obdržana u Splitu vanredna glavna skupština bivše hrvatske (kasnije jugoslavenske) sokolske župe „Vojvoda Hrvoje“, na kojoj je bila zaključena likvidacija stare župe.

Odmah nakon te skupštine bila je obdržana druga glavna skupština za konstituiranje nove sokolske župe u Splitu, na kojoj su bila jednoglasno prihvaćena nova župska pravila te obavljen izbor župskog odbora i župskog sokolskog suda te glasovan župski doprinos.

U župski su odbor izabrana slijedeća braća: Starješina dr. Josip Baroš, podstarješine dr. Vjekoslav Lavš i dr. Gjuro Mimica, vodja Jure Vrcan, zamjenici Ivan Doležal i Josip Marčan, tajnik Marin Šegvić, blagajnik Marko Mikačić, odborski zamjenici Lovro Hribar, dr. Mirko Deanović i prof. Josip Namar, predsjednik odsjeka za naraštaj Antun Tommaseo. Izbor predsjednika kulturno-prosvjetnog odsjeka odgodjen je do konstituiranja toga odsjeka, što će slijediti u najskorije vrijeme. Revizorima računa birani su braća Dujam Mikačić, dr. Josip Baumüller i Vladimir Bego, a u sokolski sud birani su braća dr. Gajo Bulat, dr. Ivan Majstrović, Petar Pavičić, Andrija Grgić i Kajo Jelaska.

Skupština je takodjer zaključila da svako društvo ima plaćati u ime župskog doprinosa svakog pčlugodišta po 2 krune na svakog člana bez razlike, prema stanju od 1. i. i 1. VII. svake godine.

Napokon je zaključeno, da se ovoga ljeta, ako ikako prilike budu dopuštale, priredi župski slet u Splitu, a u svakom slučaju da se priredi jedna javna župska vježba sa natjecajem.

Župa Sušak-Rijeka. Na sjednici saveznog starješinstva dne 4. jan. 1920. bijaše ustanovljen opseg ovoj župi, koja bi imala da udruži teritorij dosadanih triju župa: Frankopanska na Sušaku, Ante Starčevića u Gospiću i Vitezićeve u Istri. Ali ne posvema, jer valja uvažiti, da će ostati prema Wilsonovoj liniji u Istri tri jaka i dobro organizirana društva izvan granica Jugoslavije. To su sokolska društva u Puli, Pazinu i Medulinu. Nova župa morati će voditi brigu oko sokolskog pokreta i na onom teritoriju dosadanje Vitezićeve župe, koje će ostati u granicama Julijske Venecije.

Kako spomenuti zaključak o opsegu nove župe još nije definitivn, treba iznijeti činjenicu, da se kod raspravljanja u ovome pitanju bez dvojbe nije imalo pred očima opsežnost teritorija između Zagreba i Rijeke; prije svega prometne prilike biti će stalnom zaprekom u radu dviju župa, što će se nalaziti sa sjedištem na izlaznim tačkama ove ovalne pokrajine. Za Liku i pokrajinu oko Ogulina morati će se ustrojiti još jedna župa. Na redu je braće iz tih krajeva, da zauzmu stajalište u pitanju župske organizacije. Župa Sušak-Rijeka, koja će obdržavati narednih dana konstituirajuću glavnu skupštinu, imati će u Primorju samom bezbroj zadaća, kao što i izvan granica Jugoslavije, pa bi joj bila briga za napredak organizacije tako daleko u zaleđu, kao što je Lika, na veliki teret.

Sokolsko gibanje u Primorju nije se iza prevrata još nikako moglo učvrstiti i ojačati. Ponajviše je tome kriva talijanska okupacija Istre i nekih krajeva u Hr. Primorju, a donekle zapinjje rad i uslijed slabih prometnih sveza. Naročito u zajedničkom radu društva, koja su bila oslonjena na parobrodarski promet, nema govora. Od župe Vitezićeve svijuju se 11 društava nalazi u okupiranim krajevima, te ne može nijedno da radi zbog talijanskog nasilja, dočim se nalaze od župe Frankopanske Sušak i Draga u talijanskom okupacijskom području; ova potonja dva društva donekle mogu da razvijaju svoju djelatnost. Od ostalih društava župe Frankopanske, koja se nalaze na slobodnom teritoriju, rade ozbiljno društva u Bakru, Crikvenici i Kraljevici. Ova su društva priredila tekuće godine već pet akademija i više predavanja. Društva u Fužinama, Delnicama, Hreljinu, Bribiru i Novom ne pokazuju još nikakovog života, pak će imati nova župa brigu, da ih sa ustrajnim radom privede opet u život.

Janko Jazbec.

Соколско друштво у Лијевну. Успркос што је Хрватски Соко на небратски начин отклонио фузију, Српски Соко укинувши племенски назив, одржао је I. главну конституирајућу скупштину дне 28. марта о. г. на коју је приступио леп број чланова из Хрватског Сокола, те је једногласно усвојен предлог о ступању у савез СХС Соколства.

Правила су изузев неке мале измене према месним приликама у целости усвојена, па је изабрат следећи одбор: Старешина бр. Гојко Самарџић, I. заменик старешине и началник позоришне и певачке секције бр. Иван Мишић, II. заменик старешине и началник тамбурашке и музичке секције

бр. Мустафа Мулалић, вођа бр. Рајко Пушкаревић, заминек вође бр. Јосип Мамић, секретар бр. Јово Вулета, благајник бр. Мехмед Лемо, домаћин бр. Ђоко Миљун, I. одборник и началник просветне секције и књижице бр. Љубо Видовић, II. одборник и началник „Побратима“ и референт градње дома бр. Јово Бајило, III. референт за хигијену и заменик секретара бр. Мустафа Шермет. Надзорни одбор: Председник и члан поротног суда бр. Павле Кујунџић, I. надзорник и перовођа поротног суда бр. Томо Јурин, II. надзорник и члан поротног суда бр. Мустафа Латифић.

Леп успех гарантује сигуран опстанак, тако, да друштво данас броји 44 вежбача, 12 вежбачица и 67 редовних чланова.

Одбор је порадио, да оснује јак подмладак из ученикаца народне основне школе, реалне гимназије и трговачке школе.

Да би се што јаче манифестовала снага и свест Соколства, одбор је закључно приредити у очи Ђурђевдана I. забаву уприличену са Ђурђевданским уранком.

Mariborska Sokolska Župa. *Tajniško in nadzorniško poročilo na občnem zboru M. S. Ž. dne 12. decembra 1919.* Bratski zbor I. Moje tajniško in nadzorniško poročilo bo nekoliko daljše, ker se nanaša deloma tudi v preteklost.

Svetovna vojna je prekinila naše — v najlepšem razvoju se nahajajoče — delo. Mnogo članov je sledilo vpoklicom, preostale so zadele vsemogoče persekucije, kakoršnjih je bila pač zmožna edino — le Avstrija. Toda, to so bili zadnji čini tiranstva umirajoče mačehе. Nade so se izpolnile, preobrat, radost, vseobča brezskrbnost in zapravljljivost — psiha vojne. V teh razmerah je pričelo Sokolstvo ob Dravi in Muri s svojim novim delom. Težak je bil začetek, ni bilo več ledine, ker ista je že preorana, bil je pa boj proti vseobčemu lenuštву ter boj proti predsodkom, ki so jih imeli ljudje, češ, da je naloga Sokolstva že dovršena. Polagoma se je vračala med članstvo zavest, da čakajo Sokolstvo, ki je splošna narodna organizacija, v svobodni Jugoslaviji, obdani povsod od sovažnikov, ravnotako važna, če ne še važnejše naloge, kot nekđaj. Vzгajati narod v telesno krepke in duševno čile člane države, vzгajati svoje članstvo v pravilnem umevanju svobode, da bo v potrebi pripravljeno z vsemi silami braniti domovino, osvoboditi vse one naše brate, ki

še vedno ječe v sovažnih okovih, to so dolžnosti, naložene Sokolstvu.

V takih razmerah je sklicala župa svoj redni občni zbor na 27. aprila 1919. Udeležili so se ga zastopniki komaj polovice včlanjenih društev, druga polovica ni smatrala tega potrebnim. Iz poročil sledi: Župa, ki je poslovala do leta 1913. kot okrožje v celjski župi, je bila ustanovljena meseca decembra 1913. V kratki dobi njenega obstanka ste se vršili 2 predsedstveni seji in 2 seji župnega vaditeljskega zbora ter izbirna tekma za ljubljanski zlet v Mariboru in Ormožu. Dne 28. junija 1914. se je vršil o priliki razvitja zastave Mariborskega Sokola I. župni zlet v Rušah. Istega se je udeležilo okrog 200 članov v kroju, ljubljanske proste vaje je izvajalo 46 članov ter 18 članic, 44 učencev je pa izvajalo s palicami. Sodelovali so tudi bratje Hrvati, ki so nastopili ob mraku s kombiniranimi vajami z bengaličnimi lučmi. Gotovine je imela župa 95.87 K. V župi so včlanjena sledeča društva: Ljutomer, Maribor, Ormož, Ptuj, Sv. Lenart, Slov. Bistrica in Središče. Prenehala se s svojim delovanjem: Ribnica v Pohorju, ki je ni mogoče oživiti vsled nemornosti bivših ondotnih članov, odsek v Selnici, ki je zgubil na bojnih poljanah skoraj vse svoje članstvo ter vsled preobrata Gradec. V novi odbor so bili izvoljeni: za starosto br. dr. Vladimir Serbec, za I. podstarosto br. dr. Fr. Strelec, za II. podstarosto br. J. Rajh, za tajnika br. dr. Irgolič, za blagajnika br. Tušak, za načelnika br. Emon Ilich, za zapisnikarja br. dr. Kovačič. Odb. namestniki so bratje: Pišek, Planer in Sagadin ter pregledniki računov bratje: Grivec, Bureš in Jager.

Novi odbor je zavedal naloge, ki ga čaka, toda zadel je obmnoge ovire. Glavna ovira je pač ta, da se med posamezne društvene odbore ni še poglobilo pravilno umevanje sokolske ideje ozir. discipline. Vsled tega je poslovanje župnega odbora zelo otežkočeno. V prvi vrsti so tega pač krivi bratje tajniki, ki tako nemarno izpolnjujejo na občnih zbora prevzete dolžnosti, od kojih ni mogoče dobiti nikakih poročil in to kljub opetovanim pozivom. Tudi ostali odborniki niso brez krivde. V vsem se pač vidi pomanjkanje smisla za skupno delo. Vsem bratom priporočam, naj si vcepijo v srce br. dr. Pestotnika članek: O važnosti dobre društvene administracije (v Sokolskem koledarju za leto 1914). Prečitajte ga vsi pazljivo, ravnajte se strogo po njem in bodite uverjeni, da odpadejo v bo-

doče vse take in slične pritožbe. Te opazke sem moral napraviti na naslov onih, ki se jih tiče

Kar je bilo v danih razmerah mogoče, to je župa tudi izpolnila in izvršila. O našem delu v javnosti poročam sledeče: Dne 4. majnika t. l. je poletelo naše Sokolstvo v bližnji Čakovec k slavnosti ustanovitve tank Sokola. Naši člani in članice so nastopili ob tej priliki skupno z drugimi s prostimi vajami. Dne 19. junija so priredila društva Ljutomer, Ormož in Središče skupen pešizlet v Jeruzalem, kjer je pred precejšnjim številom občinstva nastopilo ormoško članstvo z ljubljanskimi in praškimi prostimi vajami. Dne 15. avgusta t. l. je imel Ormož svoj društveni nastop ob sodelovanju nekaterih bratov iz Maribora, Ptuja, Središča in Varaždina. Nastop je bil dober, veselični prostor idealen, občinstva okrog 2000. Nastopili so člani, članice in šolski naraščaj. Dne 7. septembra t. l. je prvič vkorakalo slovensko Sokolstvo v Ptuj, v on Ptuj, ki je je pred kratkimi 11-timi leti opljuval in osuval naše žene in dekleta. Kaka izpremema! Namesto krika in vika — ogromna vriskajoča množica naroda, mesto kamenja padale so cvetke, vihrajoče zastave vsepovsod in le nekaj zastrlih oken je pričalo, da so pred kratkim časom tod gospodarili drugi, nam tuji in sovražni ljudje. Članstva v kroju je bilo okrog 150, med njimi odposlanci Zveze, raznih žup in Primorskega sokolskega krožka iz Ljublane in Strnišča z vsemi svojimi članicami in telovadkami, ki jih je bilo nad 70 s 3 zastavami, med njimi ona goriškega Sokola, koja upamo, da nas prevede svoječasno zopet na svobodna goriška tla. Pri popoldanski javni telovadbi ki jej je prisostvovalo nad 6000 ljudi, nastopilo je 64 članov in 120 članic z ljubljanskimi prostimi vajami, učenci in učenke — 156 po številu — skupno s kombiniranimi prostimi vajami ter 36 dijaškega naraščaja z lažjimi prostimi vajami. Na orodju je nastopilo 6 vrst ter vzorna zvezna vrsta pod vodstvom načelnika br. Vidmarja. Po javnem nastopu se je vršila v ptujskem parku dobro vspela ljudska zabava. Zlet ni bil v tehniškem oziru na taki višini, da bi zamogli biti povsem zadovolji ž njim, kar bi bilo v tako kratkem času skoraj nemogoče pričakovati, pokazal nam je pa stremljenje po pravem sokolskem delu in upamo, da nam javno sokolovanje v prihodnjem letu pokaže sad prave sokolske vzgoje v telovadnici — sistematične vadbe. Ob tej priliki nekoliko pripomb: Opazil sem opetovanokrat, da se v telovadnicah muči novince z nepretrgano vadbo prostih vaj, kar naj bi imelo za nasledek skoraj-

šnje sodelovanje dotičnikov pri javnih telovadbah. Nasledki so jasni: grdi, naravnost neestetični počepi, slabi izpadi, popolnoma nepravilne drže teles, rok in nog. S take vadbe se ne pridobi Sokolstvu novince, prej jih to odžene, javni nastopi pa nikoli ne pokažejo onega, kar bi ob pravilni vadbi morali pokazati. Nadalje je to tudi popolnoma napačno in v protislovju z načeli telesne vzgoje. Bratje vaditelji, kakor vadite sistematično orodno telovadbo z tem, da pričentate pri najlažjih prvinah, tako začnite tudi pri prostih vajah z najednostavnejšimi gibi rok in nog. Edino taka vadba nam bode prinesla uspehov in prepričali se bodele sami, da bode s tem nastopilo pri javnem nastopu mogoče desetorica telovadecem manj, ali ti bodo pokazali pravilen sokolski nastop. Nadalje bi priporočal v prihodnje, naj naši javni nastopi pokažejo javnosti vse naše delo v telovadnici, nastopi naj se ne vrše samo na glavnem orodju, ampak tudi na vseh stranskih, z različnimi skoki, plezanje po vrvi, (za kar bi bilo treba postaviti primerne naprave) itd.

21. septembra se je udeležilo 7 članov zveznega zleta v Ljubljani, isti dan pa je imel Mariborski Sokol svoj javni nastop v Studencih. Da spremlja povsod Sokolstvo s simpatijami, pokazal je tudi ta nastop. Škoda je, da je dež mnogo pokvaril in se je moralo občinstvo raziti že med telovadbo. Po svojih odposlancih se je župa nadalje udeležila Sok. Sabora v Novem Sadu ter je večkrat podelilo naše članstvo na bližnje Koroško. Žal, da denarna sredstva niso dopuščale intenzivnejšega tozadevnega dela, kar pa je bilo v danih razmerah mogoče, to se je tudi izvršilo. Društva su prirejala semtertja popoldanske pešizlete, ki so se jih udeleževali tudi učenci in učenke, želim, da se ti pešizleti v bodočnosti pomnože. Obletnico naše osvoboditve so slavila nekatera sokolska društva s posebnimi slavlji, zakaj ne vsa — mi ni mogoče dognati.

Zabeležiti imamo pa tudi nekoliko veselih vesti... V zadnjem času se je ustanovilo nekaj novih društev, ki mnogo obečajo. Ljutomer je ustanovil odsek v Radgoni, pridno se gible nov Sokol v Studencih, Na Koroškem se je ustanovil Sokol v Črni, Guštanju in Pliberku, ustanovlja se pa tudi v Št. Lovrencu, Vuzenici-Muti, v Rušah, Šmarjeti nize Ptuja in Velikovcu. Predpogoji (telovadnica in orodje) se skoraj povsod dani, občutno je pa pomanjkanje vadiateljev i vadiateljic, vprašanje, ki se mora hitro rešiti. Pričakujem od vadielskega tečaja vsaj toliko uspehov, da se prične čimprej po

vseh društvih z intenzivnim sokolskim delom in da ne bode v tem prednjačila le nekatera društva.

Tekom leta se je vršila po 1 seja župnega odbora in 1 seja župnega predstestva, rešavalo se je pa sproti vse tekoče zadeve. Došlo je 109 dopisov odposlanih pa je bilo 197 dopisov in okrožnic. Delo v župi bi bilo intenzivnejše, precej krivde pa leži tudi na zastarelih pravilih, glasom katerih je bilo zelo težko sklicevati ob sedanjih prometnih razmerah odbor k rednim sejам.

Bratje Sokoli! S tem končujem svoje poročilo. Ni rožnato, podaja nam pa verno sliko našega Sokolstva in njegovega dela. Svetujem in polagam vam svim na sree sledeče: delo v vsakem posameznem društvu je odvisno od njega odbora, Izvolite zatorej v društvene odbore samo take brate, o katerih ste prepričani, da bodo sprejete dolžnosti tudi izpolnjevali.

Mariborska Sokolska Župa je priredila v dneh 13. in 14. dec. p. l. in 4. 5. 6. jan. t. l. petdnevni vaditeljski tečaj. — Udeležba s strani 8 miš društev povoljna. Predavali so bratje dr. Pivko, dr. Serbec, prof. Schaup, L. Kranjc, D. Ilich in dr. Marin. — Ustanovil se je župni prosvetni odsek, ki pripravlja ciklus javnih predavanj.

Vaditeljski zbor Mariborske Sokolske Župe je imel dne 4. jan. t. l. svojo redno sejo. — Za podnačelnika je bil izvoljen brat dr. Fran Šalamun iz Ptujja. — Društva so se razdelila v sledeča okrožja: koroško z načelnikom Borstnajem iz Velikoveca, mariborsko z načelnikom Pero Cestnikom iz Studencev, ptujsko z načelnikom br. J. Trošt iz Strnišča, mursko z načelnikom br. Velnarjem iz Ljutomera. — Za župno načelnico je bila izvoljena sestra Vida Škerjančeva. — Okrožja prirede članske okrožne zlete na Muti, pri Sv. Lenartu, v Središču ter mursko okrožje v krajo, ki se naknadno določi. — Okrožja naj nadalje prirede samostojne okrožne zlete za naraščaj in sicer v Plibriku, v mariborski okolici, ptujsko in mursko okrožje kraje pozneje. — Okrožni zleti se morajo vršiti v majniku ali juniju. — Župni zlet se vrši v Guštanj. — Starejši naraščaj (tr. in obrtni vajenci, gojenke, dijaki) prirede podučni župni izlet Fala-Sv. Lovrenc. — Izvoli se tehnični odsek in odsek za naraščaj pod načelstvom brata Cirila Hočevarja iz Studencev. — Konačno, kako spravičijo bratje nekaterih društva *svojo odsotnost?*

L. Kranjc, načelnik.

Соколка коњница. Са Соколомством у Суботици, као нечем сасвим новим за њу, почеле се јављати и разне нове

идеје. Jednu od тих идеја, једнако лепу и корисну по Сокољство, треба запамтити, управо треба мислити о томе како да се и оствари. — Идеја је ова: да се у Суботици, која је са околином на далеко позната са својих коња, оснује прво одељење „Сокола на коњима“. — Сви знамо шта су вредили соколи у рату, као пешаци, а колико би нам у нашој народној војсци вредили соколи коњаници! — Код остваривања ове тако лепе идеје било би наравно и потешкоћа, а најважније биле би вероватно ове: а) Наставнк, б) Коњи, ц) Начин наставе; па ћемо одмах показати како и ове најважније нису „непремоствене“. Овде имамо коњички пук и коњичку артиљерију, па зар се од толико официра неби нашао један, или више њих да се измењују, који би радо учио соколе јахању и познавању коња? Онда коњи; па зар нису наши грађани и њихови синови и наши соколи, и зар они немају коња? И зар нам неби и овај пут војска изашла у сусрет, као што је већ и у другим приликама? Треба само покушати и чврсто хтети на успех неће изостати. — Начин наставе је сасвим прост, од три часа недељно колико вежба свака група недељно, један час би се за јахање могао употребити, на тај начин би већ за неколико месеци наши соколи имали појма и о коњима и о јахању. — Браћо Соколи заинтересујте се и ви овом идејом и настојте да се ова у дело приведе. (по бр. *Дим. С. Павловићу*).

Sokol v Sodražici je priredil 30. pov. m. l. akademijo v proslavo obletnice ujedinjenja Jugoslovanov. Slavnostni govor je govoril br. Faganeli, nakar je društveni mešani zbor zapel „Lepa naša domovina“. Sledili sta deklamaciji Ant. Debeljaka „Narodu“ in E. Gangla „Pesem naših dni“, ki jih je prednašala sestra Stana Fajdigova. Moški zbor je zapel „Na dan“ in mešani zbor še štiri narodne pesmi ter A. Nedvedovo „Nazaj v planinski raj“. Prihodnji večer se vzpored na splošno željo ponovil.

Občni zbor Sokola v Sodražici se je vršil dne 20. dec. m. l. Posebno razveseljivo je, da se je istegu vdeležilo lepo število sester. Najprej je br. Faganeli predaval o sokolski ideji. Zatem je br. starosta otvoril VI. redni občni zbor. Sledila so skrbno sestavljena poročila društvenih funkcionarjev, iz katerih smo posneli, da je bilo društvo v minulem letu precej marljivo. Načelnik, br. Ivanc E. je posebno povdarjal nujno potrebo telovadnice, če hoče društvo res delovati. Zavisni od poletja in lepega vremena niso

telovadci prišli do orodne telovadbe, ker so čas, ko jim je nebo bilo naklonjeno, porabili za vadbo prostih vaj in se pripravljali k prosti tekmi. V zimski dobi nimajo kje telovaditi. Govoril je vsem od srca. — Br. starosta poroča, da je društvo pokazalo posebno zadnje čase dovolj življenjske sile in se na splošno željo članov osamosvojilo. Zahvaljuje se matičnemu društvu — Ribniškemu Sokolu — za bratsko pomoč in upa, da bo društvo sedaj ko stopa na lastne noge še bolj delavno. Nato se je prešlo k volitvi novega odbora. Za starosto je bil izvoljen br. Obrstar, podstar. br. K. Kovačič, načelnik br. A. Faganeli, tajnik br. V. Drobnič, gospodar br. E. Ivanc, nač. izohr. ods br. Ad. Ivanc.

Soko u Omišu. Starešinstvo Sokola javlja svoj braći Sokolima i svim prijateljima Sokolstva tužno vijest, da je 3. veljače o. g. ispustio svoju plemenitu dušu brati član uprave *Juraj Gojšalić*, u cvijetu mladosti.

Sokol Polje je imel 18. januarja 1920 jako dobro obiskan občni zbor. Poročila vseh društvenih činovnikov kažejo, da se Sokol Polje krepko razvija. Število članstva vedno narašča, dne 31. decembra 1919. je bilo 117 članov in članic, kar je za ta kraj in za te razmere veliko. Člani in članice telovadijo redno 2 krat na teden. Tudi naraščaj pridno vežba, dečkov je 37, deklic pa 35. Tudi za duševno izobrazbo skrbi društvo ki ima pevski odsek, tamburaški zbor s sedežem v Zalogu, — snuje se pak tudi društvena knjižnica. V odbor so bili soglasno izvoljeni: A. Kuhar, starosta; A. Drašček podstarosta; Maks Vilfan, načelnik; Franjo Trošt, podnačelnik; odborniki: Arko Rudolf, Hladnik Ivan, Hromec Jožef st., Kapelj Viljem, Kurnik Fortunat, Kuhar Janko, Vilfan Suzana, Novak Hilda. Načelnica ženskega odseka Ana Mandelj, podnačelnica Beti Stajer

Sokolsko društvo Visoko. Na redovnoj godišnjaj skupštini držatoj 8. februara 1920. izabrat je novi odbor i to za predsjednika: br. Josif Plavšić, potpredsjednika: br. Danilo Nikolić, tajnika: br. Radosav Živković, blagajnika: br. Vojislav Plavšić, domačina: br. Boško Gošić, pročelnika „Sokola“: br. Mirko Vukojić, pročelnika čitaonice: br. Dušan Milić, pročelnika pjevanja: br. Dušan Savić, pročelnik pobratima: br. Savo Ristić, odbornici: braća Vaso Djokić, Risto Dabić i Lazar Milić.

Sokol v Medvodah je imel 11. jan. 1920. svoj I. redni občni zbor, ki se ga je udeležilo mnogobrojno število članstva.

Br. Ant. Bohinc je poročal o tajništvu, blagajni in imovini, br. Al. Ponikvar o delovanju pevskega zbora in njegovih javnih nastopih, br. Jakob Jesih o telovadbi možkih oddelkov, o nabavi orodja, o predavanjih in pozval tudi starejše člane in članice k agilnemu delu; v kratkih besedah je ponovno razložil sok. idejo, nastopil je proti alkoholu in nikotinu kot uničevalcema narodnega zdravlja in se končno spomnil vseh neodrešenih bratov s pozivom: „Sokolstvo, kot najmočnejša in izključno narodna organizacija, mora stati na čelu vsega osvobojevalnega dela“. Po kratki debati se je določila vpisnina in se izvolil sledeči odbor: Leop. Fertin, starosta; Fil. Razinger, podst.; Jakob Jesih, načelnik; Al. Černe, podnač.; Al. Ponikvar, Ant. Bohinc, Sl. Šubic, Jul. Novljan st., Al. Čarman, P. Vovko, Ant. Merješič, Iv. Bohinc ml., Marija Nykl, Zora Kolenec in Helica Razinger, odborniki; Jož. Jesih, Jak. Cvajnar, Fr. Permuš, Fr. Demark, Mica Novljan in Justina Cvajnar, namestniki; Fr. Kogej in Rud. Wrischer, pregl. rač.; Jak. Jesih, načel. izobraž. ods.; Al. Ponikvar, načel. pevskega ods.; Leop. Fertin in Al. Ponikvar, delegata za župo; Jak. Jesih in Sl. Šubic, delegata za Savez; Mar. Nykl, odposlanica za župo, Zora Kolenec, njena namestnica; Jul. Novljan ml. knjižničar; Joško Veit, časnikar.

Sokolsko društvo v Žireh deluje prav provoljno. Ni še vse opiljeno, mnogo robotosti, neotesanosti, zanikonosti in površnosti bo še treba opustiti in si prisvojiti ravno nasprotnih lastnosti. Novi odbor kaže prav lepe nade. Njegovi sklepi niso več ukazi dvoje ljudi, pa seje tudi niso več zimanje lenih na duhu in slepo tavanje za nekaterimi. Ves odbor dela, drug drugega spodbuja, zavrača ali nagiba k boljšemu in pravilnejšemu. Hvale vredno je to za naše društvo, samo v tem se še ne strinja ves nabor, kaj je splošno dobro in splošno prav — to pa zato, ker vsi odborniki ne bero „Sokola“, nekateri pa, ki ga bero, pravijo: tako pišejo plačani sokoli, v resnici delajo drugače. V Ljubljano ali Prago pojdi pa boš videl. — Bratje Žirovci! Ste v zmoti. Plačanih sokolov ne najdete niti v Ljubljani niti v Pragi. Pravi Sokol živi v zasebnem in javnem življenju po sokolskih načelih, kdor pa se ne ravna po teh ni Sokol. Upajmo, da se odbor tudi o tem kmalu prepriča in okuša izboljšati kar je izboljšanja potrebno, zakaj stone bo samo dolžnost pravega Sokola — nobene novosti!

Po marljivem delovanju vaditeljev: načelnika Demšarja Vinkota, staroste Ivana Kožišnika, vaditelja Ivana Oblaka in načelnice

Minke Dolenčeve je priredilo društvo dne 8. svečana v telovadnici javno telovadbo. Uspeh je bil prav lep. Nastopilo je: 8 članov s praškimi prostimi vajami za l. 1920, 13 članic z ljublj. prostimi vajami za 1913/14, 18 članov moškega naraščaja s češkimi pros. vajami za 1919., 25 deskov z župnimi prostimi vajami za naraščaj, 28 deklic z župnimi postimi vajami v svezi z dečki. 15 članov je nastopilo pri skupinah: stoje na lestvinah v petih trojicah, 18 članov moškega narašč skupine iz leta 1914. in skupine Emila Primožiča. Orodne telovadbe na bradlji se je udeležalo pet telovadcev, ki so zaključili telovadbo s skupnim nastopom petih stoj na eni bradlji. Telovadci so pokazali razumevanje sokolskega dela. Kličemo jim: le vztrajno naprej do še večje popolnosti! — Prireditvev je bila raznovstna, a vendar v skupni celoti lepo se izpopohnujoča. Otvoril jo je pevski zbor 48 dečkov in deklic, ki so navdušeno zapeli: „Lepa naša domovina“. Zelo lep je bil nastop treh malih — ki so prisposodabljali O. Župančičevega „Cicibana in čebelo“ in „Ciciban — cicifuj“. Prireditvev je zaključil zbor dečkov in deklic s himno „Bože pravde“, ki se je ta dan povič zapela v našem domu. Po končani prireditvi je odšla mladina ob 6 h. zvečer domov. Vsej prireditovi, tako pri prostih vajah kot pri petju, je veliko pripomogla godba na pianino, ki jo je oskrbela marljiva sestra Dolenčeva iz Stare Loke. Številen vlista, zadovoljnost staršev in veselje mladine so nam poroki, da je bil vspeh zadovoljiv, o čemer se je prepričal tudi odbor. K izpopolnjevanju telesa in duha naj stremi vse naše sokolsko delo.

c.

Sokol v Cerknici je imel svoj občni zbor dne 2. svečana t. l. Danes šteje 100 članov, odbor je imel 10 sej, sprejelo se je 21, odposlalo pa 49 dopisov.

Telovadba se, žal, ni gojila, ker ni bilo ne telovadcev, ne vaditeljev. Vse prizadevanje dobiti vaditelja, je ostalo brezuspešno, upamo pa, da se nam v kratkem posreči telovadbo oživiti in zamujeno nadomestiti. V ta namen se je stavilo v proračun K 4000.

Ustanovili smo dramatični odsek in zgradili nov oder ki je bil za naše razmere drzno delo. Stroški za nabavo odra so pokriti, zaslugo za to ima dramatični odsek, ki prav pridno deluje.

Društvo je imelo v pretečenem letu K 9336-66 dohodkov in 4324-68 izdatkov, (imovina koncem leta 1918 K 1075-93) vse imetje brez inventarja v začetku leta 1920 znaša K 6087-91.

Novoizvoljeni odbor je sledeći: Starosta br. Anton Kravanja-Begunje, podst. br. Stanko Ribnikar, tajnik in blagajnik br. Krošelj Josip, odborniki: Mesojedec Ivan, Werli Anton, Logar Josip, Rožanc Anton, Mele Andrej, in sestra Cerjak ženka, namestnika: br. Škrli Ivan in Mele Anton.

Obenem se je na občnem zboru sprejel tudi oster protest zoper italijanski imperijalizem, ki ogroža našo narodno posest.

Соколска жупа у Бањој Луци. Према закључку видовданског соколског сабора у Новом Саду 3. сједнице старешинства Соколског Савеза СХС у Београду од 4. I. 1920. одржана је у неђељу 28. 3. 1920. у Бањој Луци скупштина на којој је основана Соколска жупа у Бањој Луци. На скупштину су послала своје делегате, а и приступила у жупу слиједећа соколска друштва: 1. Бања Лука, 2. Приједор, 3. Б. Нови, 4. Двор (Хрватска), 5. Бос. Градишка, 6. Б. Кобаши, 7. Дубица, 8. Прњавор, 9. Б. Крупа. На скупштини су створена правила жупе на темељу нацрта правила из 3. бр. Соколског Гласника СХС г. 1920, но с неким измјенама, која ћемо накнадно у прешњу послати. Нарочито је истакнуто, да соколска друштва на подручју Бање Луке морају да прошире свој рад изван градова у села оснивањем побратимских друштава. По правилима изабран је слиједећи одбор жупе: Старјешина: др. Стеван Мољевић, адвокат, канд. у Бањој Луци. 1. замјеник: Јосип Мрзљак, кот. предстојник у Прњавору. 2. замјеник: Перо Радетић, посједник из Приједора. Вођа: др. Љубомир Поповић, адв. приправник у Бањој Луци. 1. замјеник вође: Лазар Марковић, посједник из Прњавора. 2. замјеник вође: Душан Бижић из Б. Дубице. Тајник: др. Мирко Суботић, лијечник у Бањој Луци. Благајник: Јозо Матановић, грунтовнички вјежбеник у Бањој Луци. Предсједник културно просвјетне секције: Драгутин Кокановић, проф. у Б. Луци, предсједник одсека за подмладак: Стево Шкорић учитељ у Б. Луци. Одборници: браћа Јово Вуковић, замјеник му Ђорђо Бабић, Перо Беко, замјеник му др. Бранко Вурдеља, Драгутин Салај, замјеник му Матко Хегунац, Данило Судчевић, замјеник му Душан Штековић, Кука Бралић, замјеник му Владо Гвозденовић, Миленко Цикота, замјеник му Миливој Костић, Бошко Зељковић, замјеник му Младен Чулић, Крета Курузовић, замје-

ница јој Зорица Опачић, Петар Ђекић, замјеник му Недељко Девић. Надзорни одбор: Вождар Зорић, Нико Сурутка, Бранко Милошевић, сви из Бање Луке. Часни суд: браћа Мића Васлаћ, Љубо Вујић, Светозар Ђургуз, Душан М. Вукмировић и Илија Мухић.

Соко у Високом приредно је први дан Васкрса забаву са овим програмом: 1. „о соколском образовању“ говорио је брат Мирко Вукојевић, вођа сокола, који је у кратким и јасним цртама приказао најглавније особине соколског образовања у духу националном, демократском, моралном и телесном, позивајући све присутне да ступају у соколске редове, да се зближе, да се упознају, да увиде да смо сви без разлике вере и имена браћа и да нам у ово време нема живота једним без других. 2. Бајићеву „Соколску песму“ одпевао је лепо и складно мушки збор „Сокола“ позивајући свију на соколски рад јер: „у соколском братском раду ту нам свима лежи спас“. 3. Просте вежбе с певањем, извео је на опште задовољство свију соколски подмладак, које су свим присутним измамиле на очи сузе радоснице, гледајући своју децу, свој подмладак, како достојанствено и озбиљно раде своје вежбе певајући доста складно народне химне, обраћајући се Богу Правде — који их је сачувао до сад од пропасти — да им и од сад чује гласе и од сад им буде спас. Ширећи руке, хтели би да загрле и притисну на млађане груди Лепу нашу Домовину, показујући како је лепа, како је мила, та једина наша домовина. Ступајући напред и високо уздижући заставу Славе показали су непријатељу да су соколи спремни с оружјем и десницом борити се за добро своје Домовине.

Надамо се, да ће наши старији увидети корист од соколства и од сада радије слати своју децу у Соколе, којој су до сада доста пута ускратили и забранили. 4. Вежбу ослобођења и уједињења извели су соколи доста добро. Касније је брат вођа присутним растумачио шта значе поједини ставови. 5. Вежбе соколица са украшеним обручевима биле су за нашу публику нешто ново. Ово је први пут да у Високом вежбају соколице које су нас свију задивиле својим лепим и елегантним покретима и пренеле нас за час у царство бајки и вила јер ми и сада непрестано лебди пред очима красна слика наших

сестара у своје вежбаћем одећу и обручевима украшеним зеленилом и цвећем. Оне су однеле победу ове вечери како по лепоти држања тела, тако и по лепоти извођења појединих ставова и показале су шта се све може учинити само кад се хоће, јер нема више од шест недеља како су почеле вежбати, а ипак су постигле овако леп успех.

Надам се, да ће наши родитељи сада дозволити кћерима да се уписују у Соколска друштва. 6. тачка биле су вежбе на вратилу, које је изводио предњачки збор височког сокола уз суделовање некоје браће сокола из Сарајева који су као гости дошли на забаву и добровољно суделовали код вежбања.

Премда је забава била врло добро посећена, опазило се, да наше интелигенције није било, која је и овај пут доказала своју немарност спрема сокола. Здраво! *Соко*

Соколско друштво у Гор. Слатини (Бос. Шамац).

Намерни смо, да изнесемо извештај о постанку и раду нашега сокола, јер је од општег интереса оваково јавно извешћавање. Наш соко постоји од лањске године. Један од чланова нашега сокола, који је соколство одувек особито цијенио, учио је једног омладинца врснога тузланскога сокола, где се иза рата код нас често задржава, те му изнесе своју мисао о оснивању сокола овде, рачунајући на његову помоћ. Исти са особитом готовошћу изиђе у сусрет овој ствари, те се у име тога одмах образује мали одбор од 3 лица у коме је био: старешина учитељ Цвијетин Јовановић, тајник, свештеник Јован Јефтић и вођа речени омладинца Милав Марковић. Вежбача смо сабрали преко 30, те смо одмах о Видову дану иступили са простим вежбама у Босан. Шамцу. Иза тога били смо у Обудовцу о Петрову дану, где смо се састали са одличним брчанским соколом, а у Градачцу на св. Илију иступили смо заједнички са шамачким соколом. Преко зиме смо мировали, јер нисмо имали згодних просторија за вежбе. Друштво је дакле постојало, али није било организовано прописно т. ј. по правилима уз, на темељу тога, прописно одобрење власти, а то зато, јер се чекало, да се види решење у тој ствари Соколског Сабора у Новом Саду. Дне 29. фебруара о. г. дошао је из Шамца бр. Милав Марковић са агилним Шамачким учитељем бр. Јова-

ном Радивојевићем, те смо се организовали по правилима усvoјеним га видовданском Соколском Сабору у Новом Саду, којом је приликом проведено конституисање друштва овако: старешина Станко Васљевић, подстарешина Марко Вукановић, тајник Цвијетин Јовановић, благајник Радован Васиљевић, вођа Милан Вуксановић, одборници: Петар Бекић, Милан Недић и Јован Станишић. Здраво!

Sokolsko društvo u Bijeljini, traži učitelja gimnastike, koji bi ujedno bio učitelj pjevanja i sviranja. Plaća prema pogodbi.

Reflektanti neka molbe sa potrebitim dokumentima što prije ovom društvu pošalju i obzirom na honorar svoje zahtjeve stave.

Maribor

Jugoslavensko Sokolstvo, Maribor se raduje da Te pozdravi.

Zazelenele so naše starodavne šume na ponosnih *kozjaških* in *pohorskih*¹ hrbtih, tako bujno, kakor se pripravlja planinski raj na mile goste. Z zelenjem hoče venčati slavo Tvojo, Jugoslavensko Sokolstvo.

Po prijaznih vaseh *Slovenskih Goric*, od Maribora do Prekmurja se je razširila radostna vest o sokolskem zletu. Pripravlja se slovenski, seljak Pohorec, Goričan in Poljanec, da stisne v bratski ljubezni krepko sokolsko roko.!

Jugoslavensko Sokolstvo, Ti čutiš, kako se radujemo v Mariboru in daleč okrog Tvojega prihoda.

Glej, gradil je neprijatelj 1000 let svoj grad, močno trdnjavo na mariborskih tleh, baš na najlepšem mestu, kjer zapušča šumna Drava planinski svet in se pomirjuje na širokem Ptujskem polju. Gradil si je varno središče, odkoder je hotel vladati daleko široko, bedni raji, slovenskemu narodu. Ponemčil je na pogled tudi že bližnjo okolico svojega Marburga²) in baš lepo dogradil mnogo novih gnezd po Dravski dolini gor proti Koroški in ob južni železnici tja dolu preko Slovenije k Jadranu.

Bile so stavbe brez vrednosti. Zrušilo se je vse.

¹) Kozjak je obmejno gorovje med Nemiško Avstrijo in Jugoslavijo na severnem bregu Drave od Koroške do Maribora.

Pohorje je prekrasno zeleno gorovje južno od Drave med Mariborom in Koroško.

²) Maribor je imel pred vojno okoli 30.000 duš, med njimi po „uradnem“ štetju niti $\frac{1}{8}$ Slovencev. Danas cenimo prebivalstvo na 40.000, Slovencev pa nad 70%. Tudi po okolici, nekdanje že močno germanizirani, raste rapidno slovenska zavest.

Zasijalo je novo solnce nad Mariborom. Oddahnil si je rob.
Gospodarji smo.

Ti, Sokolstvo, nam prineseš še duše, *ponosnega sokolskega duha*.

Na svidenje dne 29. avgusta 1920 v Mariboru,

Dr. Ljudevit Pivko

starosta Mariborske Sokolske Zupe.

Na uvaženje.

Vidmarjeve proste vežbe za člane in članice so izšle v posebni, lični brošuri. Sokolskim društvom se dopošljejo potem žup, naročila posameznikov pa se naj naslovijo na Sokolski Savez SHS. v Ljubljani, Narodni dom. — Cena 5.— K.

Poziv za pretplatu na Sokolski Glasnik

U 1—2. broju „Sokolskoga Glasnika“ ov. god. izašao je na str. 89 članak iz uprave, koji čitanjem puni tugom dušu svakoga Sokola, kad vidi onoliku nemarnost i indiferentnost od strane sokolskih društava i njihovih članova, naprama pretplaćivanju na jedini ovaj naš Sokolski organ.

Uz onolike svijetle i velike sokolske događaje koji se pojaviše pre, a razviše tokom svetskoga rata, i uz veliki Vidovdanski dan, gdje se na Sokolskome Saboru manifestova onako divno, Sokolsko jedinstvo, eto, uz sve to lijepo i veliko ima nešto ružno u Jugoslavenskom sokolstvu, što se mora odmah odstraniti.

To ružno, čega se moramo svi stideti jest životarenje Sokolskoga Glasnika, koje je dovelo upravu lista dotle, da u istom članku govori o ponovnoj povišici pretplate, eventualno sa prestankom lista.

Ovo je vrlo žalosno, pa da rečem i nedostojno čitavoga našega ujedinjenoga sokolstva, da nijesmo u stanju u ovako dobro organizovanoj celini obezbediti i osigurati, svojim vlastitim sredstvima opstanak Sokolskoga Glasnika.

Da list mogne izlaziti i nadalje, po ovoj ceni, potrebno je, da se bratska društva što više potruže, oko prikupljanja pretplate, kako bi se štampanje lista sa 3.000 primeraka moglo popeti bar na 5.000, pa time da se list za ovu godinu osigura.

U ovu svrhu, treba da svako društvo povjeri prikupljanje pretplatnika autoritetom najupliviijem članu društva ili mjesta jer samo takvi članovi društva mogu imati ozbiljna uspjeha.

Kao primjer za prikupljanje pretplatnika, neka posluži rad Mostarskog Sokola, svima bratskim društvima.

Upravni Odbor Sokola u Mostaru, odredio je jednu od najagilnijih Sokolica sestru Lj. Mijatovića za iskupljanje pretplate za Sok. Glasnik. Sestra Lj. Mijatovića sakupla je za vrlo kratko vrijeme medju članovima 42 pretplatnika, te time, i ako je izvršila sjajno svoju dužnost, starešina društva brat dr. P. Mandić nije se mogao zadovoljiti, jer je znao da ima još mnogo članova u društvu, osim izvršujućih, koji mogu i trebaju da se pretplate na list. Starešina, brat Mandić nije žalio truda, već uzeo je stvar u svoje ruke, te svojim ličnim nastojanjem, i otvorenim primjedbama svakom u lice, postigao je toliko uspjeha da je još 60 godišnjih pretplatnika našao.

Kad bi svako bratsko društvo slijedilo primjer br. Mandića Sokolski Glasnik nebi se štampao u kukavnih 3.000 primeraka već u 8.000.

Povodom ovoga članka iz 1. i 2. broja S. Glasnika smatram da je ova nastala nedaća lista pitanje sokolske časti sviju nas, te baš zbog toga tražim odlučno od Sokolskoga Saveza S. H. S. i od redakcije i administracije Sokolskog Glasnika ovo:

1) Da se pozovu još jedan put sve župe i sva društva nespojena u Župu, da iskupe sve članove za pretplatnike lista koji očito materijalno to mogu učiniti (prema zaključku S. Saveza).

2) Da se prikupljanje povjeri ličnosti najupliviijoj, bez obzira kakav položaj zauzima u građanskom društvu).

3) Da svaka župa ili društvo podnese Savezu tačan popis onijeh članova koji se nisu pretplatili na list, a mogu to da učine.

4) da se pozovu sva društva da list naručuju za sve pretplatnike sumarno, a u društvu da na pretplatnike dijele.

5) Da se štampa veća količina S. Glasnika, kao rezerva, za kasnije pretplatnike, koji će ove vrlo važne brojeve posle tražiti

Postupili se ovako, uspeh je siguran i budućnost će se lista sa sigurnošću obezbediti, bez da se pribjegava zadnjem sredstvu — podizanju pretplate, u protivnom slučaju valja pretplatu i povisiti prije nego se list posve obustavi.

Poznavajući vrlo dobro život i prilike našijeh članova, moram da rečem, da je vrlo mali broj članova koji se ne mogu na list pretplatiti, te s punim pravom treba zahtijevati da se svaki član mora pretplatiti, ako uživa alkoholna pića ili puši duvan, jer bi to bilo i nebratski i nesokolski kad bi takvi sokoli, na jednoj strani prospicali novac s krvlju stečeni, i rušili zdravlje upotrebom alkohola, dok bi s druge strane prikupljačima pretplatnika za Sok. Glasnik odgovarali da novaca nemaju.

Zdravo!

Č. Milić.

Iz uprave.

Uprava „Sokolskog Glasnika“ dala je u svojoj režiji izraditi 10.000 dopisnih karata (razglednica) naših heroja „Tri junaka — tri Sokola“ (Vidi Sokolski Glasnik broj 1 i 2, strana 1.)

Sva bratska društva bi trebala, da što više ovih karata naruče i na svojim zabavama prodaju. Cijena K 1.— po komadu, a dobiju se kod uprave Sok. Glasnika samo uz pouzeće.

U našoj administraciji leži još oko 1000 kompletnih godišta Sok. Glasnika 1919. pa se braća Sokoli, koji ove Glasnike još nemaju, bratski mole, da iste što prije naruče.

Ovo je godište, obzirom na historiju našeg velikog i ujedinjenog jugoslavenskog Sokolstva, za svakog brata Sokola od velike važnosti.

Sokolska društva u Vel. Bečkereku, Pančevu, Vel. Kikindi i ostalim mjestima u Banatu naručuju na stotine ovih godišta. Cijena K 24.— po kompletnom godištu.

Nekoja braća pretplatnici Sok. Glasnika još uvijek pitaju kolika je prošla ili ovogodišnja pretplata za list, a nekoji opet šalju i manje. Na drugoj strani omota (korica) svakoga lista nalazi se tačno označena godišnja pretplata, kao i cijena za pojedini broj.

Pretplaćujte se na Sokolski Glasnik, a oni, koji još dosad nisu ovogodišnju pretplatu poslali neka je sakupljaju i šalju.

Zdravo!

T. Janjanin.

Добровољни прилози за „Соколски Гласник“. Бр. соколско друштво Љубиње послало је К 30 као прилог. Брат Душан Богуновић сакупио на Соколском састанку у Панчеву К 714.— Брат др. И Мартић из Београда приложио К 400. Хвала и здраво!

T. Јањанин.

Slike za vježbe „Oslobodjenja i ujedinjenja“ (brat Hofman) izašle su baš pred svršetak lista te se već razasliju. Slike su izradjene precizno i ukusno u crnoj i crvenoj boji.

Bratska društva, koja svoje naručbe nisu dosad poslala, neka ih što prije pošalju, jer zaliha, usljed slaba odziva, nije velika. Svaki dobar prednjak treba da ima kod sebe ove slike.

Cijena kod uplaćanja unapred K 8.50, pouzecom K 9— po komadu a dobiju se kod Administracije lista.

Zdravo!

T. Janjanin.

Zaliha „Sokolskog Glasnika“ broj 3 od ove godine posve je istekla, jer je broj pretplatnika u mjesecu martu nenadano porastao. Kod novih pretplata šalju se u zamjenu pojedini brojevi od prošle godine, a najviše se traži broj 11. i 12. radi vježba „Oslobodjenja“.

Bratska društva i braća pretplatnici se mole, da slučajno preostale i pročitane Sokolske Glasnike broj 3. koje pretplatnici eventualno više ne trebaju, upravi lista bilo kao poklon bilo uz odštetu natrag povrate.

Zdravo!

Uprava lista.

НОВО-ОТВОРЕНА

ТРГОВИНА МАНУФАКТУРНЕ,
КРАТКЕ И ПЛЕНЕНЕ РОБЕ

на велико

М. БАЧИЋ и ДРУГОВИ

— ЗАГРЕБ —

Јуришићева ул. 1. а. Елза Флуид дом.

Препоручује своје богато
стовариште свих врста ма-
нуфактурне, кратке и пле-
тене робе.

Телефон интер. 12-16.

КОЛОНИЈАЛНА, ЈУЖНОГ
ВОЂА И БОЈА ТРГОВИНА

НА МАЛО — НА ВЕЛИКО

Н. ДИМОВИЋ

НОВИ САД

Основана г. 1871.

Телефон бр. 334. Телеграм адр. Димовић.

Препоручује своје стовариште
колонијалне робе, као каву,
бибер, цимет, пимент, чај, пи-
ринач, чоколаду, бонбоне,
грожђе, бадем, лешник, коњак
грчки и франц., ликер, рум, као
и све врсте земљани боја, по
најумеренијим ценама.

ВЕЛЕТРГОВИНА
МИКИНА И СТОЈКОВИЋА

НАСЛЕДНИЦИ

СНАВДЕЛИ СУ СВОЈЕ ВЕЛИКО
СТОВАРИШТЕ РАЗНОВРСНОМ
КОЛОНИАЛНОМ, ДЕЛИКАТЕС И
МАТЕРИАЛНОМ РОБОМ, СТАЛ-
НО ВЕЛИКА ЗАЛИХА У ПЛАВОМ
КАМЕНУ, РАФИЈИ, СУМПОР
ЦВЕТУ, ЛУКОВАЧКОЈ МАСНОЈ
АМОНИЈАК И КРИСТАЛ СОДИ,
СВЕВРСТЕ ЗЕЛТИНА, КЕЊАЧА,
МАРМАЛАДЕ, БОНБОНА, КАРА-
МЕЛА, ДЕЗЕРТ ВИНА, ЛИКЕРА,
ШЉИВОВИЦЕ, КОЊАКА, РУ-
МОВА, ШАМПАЊЦА, РАЗНИ
МИНЕРАЛНИ ВОДА, ЈУЖНОГ
ВОЋА, СИТНЕ СОЛИ — — —

НИСКЕ И УМЕРЕНЕ ЦЕНЕ. ТАЧНА ПОСЛУГА.

БРАЋА ПРОДАНОВИЋ

== **НОВИ САД** ==

ТЕЛЕФОН 133.

ДУНАВСКА УЛИЦА.

M. СЕРДАРУШИЋ

БАНКА И МЕЊАЧНИЦА

НОВИ САД

Регента Александра ул. бр. 43.

врши под најповољнијим
условима све банкарске
и трговачке послове:

- 1) купује и продаје стране монете,
- 2) обавља и посредује житарске послове за свој и туђ рачун,
- 3) посредује купопродају некретнина (куће) индустријалних објеката, као и свих врсти робе,
- 4) одељење за осигурање свих врста.

MODNI SALON

ANKA TUMPIĆ

Илица 6. — ZAGREB — Илица 6.

Veliko skladište najmodernijih šešira i forma, cvieća, pera, vrpca, svile i baršuna za nakit, modne robe. Preuzima moderniziranje i preglađenje šešira.

Brza podvorba. — Izradba ukusna.
Cene umjerene.

V. Kolarski

Novi Sad :: Telefon br. 44.

trgovina južnog voća i špeceraja na malo i veliko preporučuje svoje stovarište.

— Cene umerene. —

FRANJO PAAR

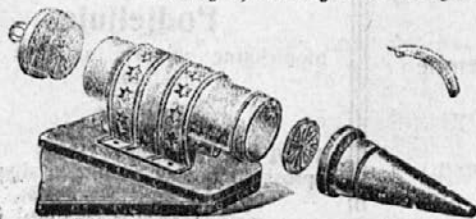
VARAŽDIN.

Brzozjav: Paar, Varaždin - Tel. inter. br. 13.

Prva hrvatska veletrgovina svih pčelarskih sprava i košnica Wittmanovog sustava.

Preuzimam potpuno uređenje pčelarstva, od najmanjih i najjednostavnijih, do najvećih i najluksuriznijih.

НОВА ИЗДАЊА
КЊИЖАРЕ
З. и В. ВАСИЋА
ЗАГРЕБ.

Др. Свет. Пешћ:
Судска медицина . . . К 40.—

Др. Лаза Поповић:
Упута за снимање слика рентгенот.
(Књиžница за rentgen sv. I.) К 9.—

Про Војновић:
Смрт мајке Југовића . К 12.—

Carnegie A.:
Carstvo poslova К 12.—

НАРУЏБЕ ТРЕБА СЛАТИ
НЕПОСРЕДНО КЊИЖАРИ
З. и В. ВАСИЋА, ЗАГРЕБ.

HYGIEA

DROGERIJA — PARFIMERIJA

KOSTA ŽIVOJNOVIĆ

NOVI SAD

Kralja Petra ulica broj 30.
Telefon br. 97.

Preporučuje svoje bogato stovarište farmaceutskih artiklova, hemikalija, droga, parfimerije, galeničkih i kosmetičkih preparata, svih potreba za fotografiranje, zavojnog materijala, hemijsko-tehničkih rekvizita, gumene robe i t. d.

Na malo i veliko. Brza i tačna posluđa, cene solidne.

Prva hrvatska štedionica u Zagrebu

Osnovana godine 1846.

Dionička glavica K 40,000.000.—

Pričuve K 73,000.000.—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod na Savi, Cirkvenica, Čakovec, Daruvar, Delnice, Djakovo, Gjurjevac, Ilok, Karlovac, Kraljevica, Križevci, Mitrovica, Nova Gradiška, Novi, Ogulin, Osijek gornji grad, Požega, Rijeka, Senj, Sisak, Sv. Ivan Zelina, Varaždin, Velika Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zemun i Sušak.

Ispostave: Osijek donji grad, Vinica.

Mjenjačnica: Zagreb, Ilica broj 5.

Prima

uloške na uložne knjižice i na tekući račun.

Eskomptira mjenice i devize.

Prima

na inkaso tu- i inozemne mjenice.

Obavlja

burzovne naloge savjesno i kulantno.

Izdaje

čekove i kreditna pisma te obavlja isplate na temelju akreditiva na sva tu- i inozemna mjesta.

Podjeljuje

hipotekarne zajmove na kuće i na nekretnine.

Izdaje

4½%-tne založnice, koje imaju oprost od poreza, pupilarnu sigurnost i jamčevnu sposobnost.

**НАРОЧИТА ТРГОВИНА
МОДЕРНЕ КОНФЕКЦИЈЕ**

**ЗАГРЕБАЧКИ
МАГАЗИН**

ЗАГРЕБ, ЈЕЛАЧИЋ ТРГ.

**NAROČITA TRGOVINA
SOKOLSKIH POTREBŠTINA.**

Na sjednici Sokolskog Saveza S. H. S. održanoj u Zagrebu dne 17./11. 1919. dobio sam dozvolu za otvorenje naročite sokolske trgovine sa naslovom „Dobavljač sokolskih potrebština Sokolskog Saveza Srba, Hrvata i Slovenaca“.

Predbježno ću imati na skladištu samo vježbače potrebštine t. j.: Triko-hlače (čakšire) pamučne i vunene, majice u svim veličinama, te cipele niske i visoke, kao i sokolske značke, razglednice i sve ostale potrebštine, potrebne za javne nastupe.

Svečana, odnosno izletna odijela početi ću izradjivati početkom iduće godine.

Preporučam se bratskim društvima sa:

Zdravo!

Branko Palčić, Dobavljač sok. potrebština Sokolskog Saveza S. H. S. **Zagreb.**

Gundulićeva ulica broj 23.

Банка Војводина д. д.

Нови Сад, Регента Александра ул. бр. 35.

Обавља све извозничке, комисионе и банкарске послове.

Дионичка главница К 5,000.000.—

Телефон 240.

Брзојав: Банка Војводина.

1. купује и продаје све земаљске производе, вредносне папире, валуте и девизе;
2. финансира извозне и увозне послове;
3. полаже кауцију за валутну централу, државна надлештва и све јавне лицитације;
4. врши исплате и наплате свих врсти, даје информације и обавештања по свима финансијским, трговачким и индустријским пословима;
5. прима улоге и укамађује исте по највишој каматној стопи;
6. купује и продаје велике и мале дукате.

	<p>Dvorana americkanskih uredskih namještaja</p> <h2>Notter i drug</h2> <p>Ника 25. (над кајаном „CORSO“)</p> <p>Preporučuje писаће strojeve raznih sustava sa latinicom i ćirilicom i to: Smith Premier, Kontinental, Adler, Underwood, Remington, Royal i druge, kao i sav pribor. Vlastita mehanička radiona za popravke.</p>	
<p>Americkanski namještaj tvoriva</p> <h2>„JERRY“</h2> <p>americkanski stolovi, ormari i kartoteke, stolci, fotelji.</p>		<h2>Blagajne</h2> <p>raznih tvorina: Arnheim, Wertheim, Langhammer, Wiese itd. — Tiskala za kopiranje, ručne kasete sigurne proti vatri i kradji.</p>
<h2>Diktafoni</h2> <p>Strojevi za umnažanje</p> <p>kao i sve potrebštine za писаће strojeve.</p>	<h2>Rabljene blagajne</h2> <p>u svim veličinama, kao i rabljeni писаћи strojevi uz vrlo jeftine cijene.</p>	